

EUROOPA LIIDU
KOHUS

AASTAÜLEVAADE

AASTARUANNE 2020

Euroopa Liidu Kohus –
liidu õiguse kaitse tagaja.

Aastaruuanne 2020

Aastaülevaade

Euroopa Liidu Kohus on üks seitsmest liidu institutsioonist.

Liidu kohtuvõimu kandjana on selle institutsiooni ülesanne tagada liidu õiguse järgimine, kindlustades aluslepingute ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise ning kontrollides liidu institutsioonide, organite ja asutuste vastu võetud aktide seaduslikkust.

Oma kohtupraktikaga aitab ta kaasa liidu väärtuste hoidmisele ja panustab Euroopa ülesehitusse.

Euroopa Liidu Kohus koosneb kahest kohtust: Euroopa Kohtust ja Euroopa Liidu Üldkohtust.

Sisukord

Presidendi eessõna	5
1 Pilguheit 2020. aastale	7
A Aasta piltides	8
B Aasta arvudes	22
2 Õigusemõistmisalane tegevus	27
A Tagasivaade aasta tähtsaimatele kohtuotsustele	28
B Kohtutegevuse võtmenäitajad	56
3 Kohanemise ja Euroopa õigusemõistmise tegevuse jätkumise aasta	63
A Kohtusekretäri sissejuhatus	64
B Kriisiohje etapid	69
C Ülevaade kohtu tegevusest pandeemia ajal	72
Fookus Kaugühenduse teel peetud kohtuistungid suuliste seisukohtade ärakuulamiseks	74
Fookus Suhted üldsusega	76
Fookus Mitmekeelsuse peadirektoraadi panus institutsiooni tegevuse järjepidevuse tagamisel	80
Fookus Pandeemia paneb infotehnoloogia proovile	81
4 Keskkonda väärtustav institutsioon	83
5 Pilk tulevikku	87
6 Hoiame ühendust!	91

”

Uuenduslike tehnoloogiliste lahenduste rekordkiirusega kasutuselevõtmine on võimaldanud tagada kohtute võimalikult normaalse toimimise ja tegevuse jätkumise Euroopa õigusemõistmises.

... vaatamata raskustele, mida kõik kogesid oma era- ja tööelus, soovin uhkusega märkida, et kohanemisvõime ja kindlameelsus, mida töötajad kollektiivselt üles näitasid, võimaldasid Euroopa Kohtul ja Üldkohtul õigus-subjektide huvides tagada, et kohtuasju menetletaks tõhusalt ja nende lahendid oleksid kvaliteetsed.

”

Presidendi eessõna

Möödunud aasta peamiseks märksõnaks Euroopas ja mujal maailmas oli COVID-19 pandeemia, mis raputas nii meie era- ja ühiskondlikku elu kui ka tööharjumusi. Tänu kohtu varem koostatud kriisikavadele ning institutsiooni liikmete ja töötajate tublile kohanemisvõimele ja pühendumisele suutsime sellise ootamatu olukorraga hästi toime tulla.

Uuenduslike tehnoloogiliste lahenduste rekordkiirusega kasutuselevõtmine võimaldas tagada kohtute võimalikult normaalse toimimise ja tegevuse jätkumise Euroopa õigusemõistmises.

Institutsioon võttis sobivaid meetmeid, et kaitsta oma töötajaid ja vältida viiruse levikut institutsiooni sees ning tagada, et töötingimused oleksid lähedased harjumuspärastele tingimustele. Pärast kohtuistungite sunnitud katkestamist märtsi keskpaigast kuni mai lõpuni suutis institutsioon tagada kohtuistungite jätkumise, hoolitsedes selle eest, et kõik kohtuistungil osalevad isikud oleksid kaitstud.

Tervishoiukriisi tagajärjed kajastuvad vähesel määral aasta statistikas. Liikmesriigi kohtute tegevuse aeglustumise tõttu pandeemia esimestel kuudel ei saavutanud esitatud kohtuasjade arv 2019. aasta rekordtaset, kuid see on väga lähedal 2018. ja 2017. aasta tasemele. Lahendatud kohtuasjade arv seevastu vähenes vaid veidi ja seda tänu mitmesugustele meetmetele, mis kehtestati seda arvestades, et enam kui kahe kuu jooksul ei olnud võimalik kohtuistungeid pidada ja ka pärast seda kehtisid reisi piirangud. Seega on tähelepanuväärne märkida, et 2020. aasta kriitilisest olukorrast hoolimata oli mõlema kohtu tegevuse tase sarnane 2017. aasta tasemele ja isegi kõrgem 2016. aasta tasemest.

Kui rääkida sisust, siis käesolevas aastaülevaates toodud aasta olulisema kohtupraktika hulgas on palju tähtsaid kohtuotsuseid eeskätt põhivabaduste ja ka õigusriigi põhimõtete valdkonnas. Need kohtuotsused annavad tunnistust liidu kohtute põhimõttelise tähtsusega rollist Euroopa institutsioonilises süsteemis ja nii majandustegevuses osalejate kui ka kodanike suhtes.

Teine 2020. aastal toimunud tähelepanuväärne sündmus oli 31. jaanuari keskööl Ühendkuningriigi tegelik lahkumine Euroopa Liidust pärast rohkem kui 47 aastat jagatud ühist saatust. Institutsiooni jaoks tõi Brexit kaasa Ühendkuningriigi liikmete lahkumise, kuid ei mõjutanud teenistuses oleva Ühendkuningriigi personali olukorda.

2020. aastast kokkuvõtet tehes ja vaatamata raskustele, mida kõik kogesid oma era- ja tööelus, soovin uhkusega märkida, et kohanemisvõime ja kindlameelsus, mida töötajad kollektiivselt üles näitasid, võimaldasid Euroopa Kohtul ja Üldkohtul õigussubjektide huvides tagada, et kohtuasju menetletaks tõhusalt ja nende lahendid oleksid kvaliteetsed. Selle tulemuse saavutamiseks ellu viidud meetmed ja muudatused on õppetunnid, mis kujutavad endast kindlaid plusse, mida institutsioon vastavalt oma eesmärgile muuta Euroopa õigusemõistmise tegevus pidevalt paremaks tulevikus arvesse võtab.

Koen Lenaerts
Euroopa Liidu Kohtu president

1

Pilguheit 2020. aastale

A | Aasta piltides

B | Aasta arvudes

A | Aasta piltides

13. JAANUAR

Von der Leyeni komisjoni pühaliku töötuse andmine

Euroopa Kohtus toimunud pidulikult istungil annavad Euroopa Komisjoni president **Ursula von der Leyen** ja **Euroopa Komisjoni uued liikmed** aluslepingutes ette nähtud pühaliku töötuse, mille juures viibivad tema kuninglik kõrgus suurhertsog Henri, Luksemburgi Suurhertsogiriigi Saadikutekoja esimees Fernand Etgen ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi peaminister Xavier Bettel. Euroopa Kohtu president Koen Lenaerts märgib oma kõnes, et pühaliku töötuse andmine on saanud tavaks ja on kui õigusel rajaneva liidu, mille Euroopa Liit moodustab, sümbol.

17. JAANUAR

Kohtuasjade *Junqueras i Vies jt vs. parlament* esitamine

Üldkohtul tuleb teha mitmes **Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimisi** puudutavas kohtuasjas otsus hagide kohta, mille esitasid saadikud, sealhulgas C. Puigdemont i Casamajó ja O. Junqueras i Vies ([T-100/20](#), [T-115/20](#), [T-613/20](#)).

27. JAANUAR

Kohtumine Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukoguga (CCBE)

Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu (CCBE) delegatsioon kohtub Euroopa Kohtu ja Üldkohtu liikmetega, et arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi, mis puudutavad eelkõige **liidu kohtute toimimise menetluslikke aspekte**. CCBE esindab 45 riigi advokaati (ehk üle miljoni advokaadi Euroopas).

29. JAANUAR

Herodotose ja Thukydidese „Erma“ paigaldamine kohtus

Kohtusse saabub **kahe näoga skulptuur**, mis kujutab kahte kreeka ajaloolast Herodotost ja Thukydidest, kes vaatavad vastupidises suunas. Marmori reproduktsioon pronksist mudelist, mis pärineb 4. sajandi lõpust eKr, kuulub Farnese kollektsiooni ja on laenatud Napoli riiklikult arheoloogiamuuseumilt. Herodotost peetakse esimeseks ajaloolaseks, kes tugines kohapeal läbi viidud uurimusele, ja Thukydidest esimeseks, kes käsitles ajalugu kriitiliselt ja põhjuseid otsides.

31. JAANUAR

Ühendkuningriik lahkub Euroopa Liidust

47 aastat pärast Euroopa Liiduga ühinemist jõustub keskööl **Ühendkuningriigi väljaastumine. Euroopa Liidu Kohus on endiselt pädev** lahendama kõiki Ühendkuningriigi poolt või Ühendkuningriigi vastu algatatud menetlusi ning tegema eelotsuseid Ühendkuningriigi kohtute eelotsusetaotluste kohta, mis on esitatud enne üleminekuperioodi lõppu, mis lõpeb 2020. aasta lõpus.

Veebruar

6. VEEBUAR

Lahkumistseremoonia

Üldkohtus toimub tseremoonia **Ian Stewart Forresteri** (kohtunik aastatel 2015–2020) Brexiti järel ametist lahkumise puhul.

12. VEEBRUAR

Lahkumis- tseremoonia

Euroopa Kohtus leiab aset tseremoonia **Christopher Vajda** (kohtunik aastatel 2012–2020) Brexiti järel ametist lahkumise puhul.

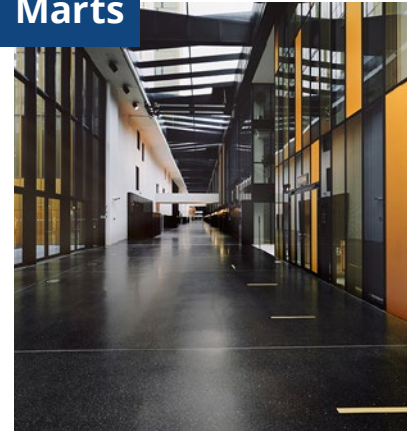
13. VEEBRUAR

Kahe kontrollikoja liikme ja Euroopa ombudsmani ametivande andmine

Kontrollikoja kaks uut liiget **François-Roger Cazala** (Prantsusmaa) ja **Joëlle Elvinger** (Luksemburg) ning Euroopa ombudsman **Emily O'Reilly** (Iirimaa) annavad oma volituste uuendamiseks Euroopa Kohtu pidulikul istungil pühaliku töötuse täita oma ülesandeid täiesti sõltumatult, järgides liidu üldiseid huve.

Märts

16. MÄRTS

Distantsilt, aga jätkuvalt üheskoos

Et aidata kaasa COVID-19 pandeemia leviku tõkestamisele ja kaitsta oma töotajaid, läheb kohus üle **üldisele kaugtööle**. Institutsiooni ruumid suletakse külalistele ja oma töötajatele, välja arvatud isikutele, kes peavad seal täitma esmatähtsaid ülesandeid.

16. MÄRTS

Kohtuasja *Lufthansa* esitamine Euroopa Kohtusse

Euroopa Kohtul palutakse kontrollida, kas direktiiv, mis käsitleb **broneeringuinfos (PNR) sisalduvate lennureisijate isikuandmete** kasutamist eelkõige terroriaktide ennetamiseks ja avastamiseks, on Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga kooskõlas ([C-148/20](#), [C-149/20](#) ja [C-150/20](#)).

23. MÄRTS

Uue kohtujuristi ametisse astumine

Yves Boti asemel nimetatakse Euroopa Kohtu kohtujuristiks **Jean Richard de la Tour** (Prantsusmaa). Tervishoiukriisi arvestades toimub ametivande andmine distantsilt videokonferentsi vahendusel peakohtujuristi ja Euroopa Kohtu kohtusekretäri juuresolekul.

24. MÄRTS

Kohtuasja *Tartu Agro vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse

Eesti põllumajandus- ja toiduettevõtja Tartu Agro palub tühistada komisjoni otsuse, milles järeldati, et Eesti riik on rakendanud ebaseaduslikku **riigiabi**, andes põllumajandusmaa rendile turuhinnast madalama hinnaga. Samal ajal **peatatakse** ajutiste meetmete kohaldamise määrusega **rahasumma tagasimaksmine COVID-19 pandeemiaga seotud tervishoiukriisi tõttu**. Äriühing viitab pandeemia finantstagajärgedele ja sellele, et rahasumma tagasimaksmise korral võib ta olla sunnitud oma tegevuse lõpetama, mis mõjutab liikmesriigi toiduga kindlustatust ([T-150/20](#)).

26. MÄRTS

Esimesed kuulutamised liikumispiirangute tingimustes

Tervishoiukriisi arvestades toimub sellest kuupäevast alates Euroopa Kohtu ja Üldkohtu otsuste kuulutamine ning igapäevane kohtujuristi ettepanekute esitamine Euroopa Kohtus ja Üldkohtus **ühel ja samal kohtuistungil**.

Aprill

2. APRILL

Kohtuotsus kohtuasjas *Coty Germany vs. Amazon*

Kaubamärgiõigust rikkuvate toodete pelk **ladustamine Amazon-Marketplace'il** ei tähenda, et Amazon on kaubamärgiõigust rikkunud ([C-567/18](#)).

→ ([vt lk 51](#))

23. APRILL

Kohtuotsus kohtuasjas *NH vs. Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI*

Homofobsed avaldused kujutavad endast diskrimineerimist töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, kui need teeb isik, kellel on tööandja töölevõtupoliitika üle otsustav mõju. Ühing saab pöörduda kahjunõudega kohtusse ja seda isegi juhul, kui ühtegi kannatanut ei ole võimalik tuvastada ([C-507/18](#)).

→ ([vt lk 28](#))

1. MAI

Kohtuasja *Ryanair vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse

Esimene äriühingu Ryanair arvukatest hagidest, mille ta esitas komisjoni otsuste peale, millega kiideti heaks mitme liikmesriigi **antud abi** teatud lennuettevõtjatele **COVID-19 pandeemia kontekstis** ([T-238/20](#)).

9. MAI

Euroopa päev suhtlusvõrgustikus

Schumani deklaratsiooni aastapäeva puhul tähistab **Euroopa Liidu Kohus Euroopa päeva virtuaalselt suhtlusvõrgustikus Twitteri ja LinkedIni** kaudu. Euroopa Liidu Kohus vastab kodanike küsimustele ja kutsub neid oma tegevusest parema ülevaate saamiseks vaatama oma [YouTube'i kanalis videoid, kus selgitatakse Euroopa Liidu Kohtu rolli ja kohtupraktikat](#).

25. MAI

Istungisaalid avavad uuesti oma ukсед

Euroopa Kohtus ja Üldkohtus alustatakse kohtuistungitega suuliste seisukohtade ärakuulamiseks. Osa töötajaid naaseb tööle institutsiooni hoonetesse, et **täita ülesandeid, mida ei ole võimalik teha distantisilt**. Kohtuistungite nõuetekohase toimimise tagavad väga ranged tervishoiu meetmed.

25. MAI

Euroopa Kohtu esimene kohtuistung videokonverentsi vahendusel

Euroopa Kohus peab oma esimese kohtuistungi, kus **pooled osalevad videokonverentsi teel**.

Juuni

24. JUUNI

Kohtuasja *komisjon vs. Hispaania* esitamine Euroopa Kohtusse

Hispaania vastu esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, milles komisjon leiab, et Hispaania õigusnormid, mis käsitlevad õiguslikku korda **riigi vastutuse kohta liidu õiguse rikkumiste eest**, rikuvad võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtteid ([C-278/20](#)).

30. JUUNI

Üldkohtu esimene kohtuistung videokonverentsi vahendusel

Üldkohus peab oma esimese kohtuistungi, kus **pooled osalevad videokonverentsi teel**.

Juuli

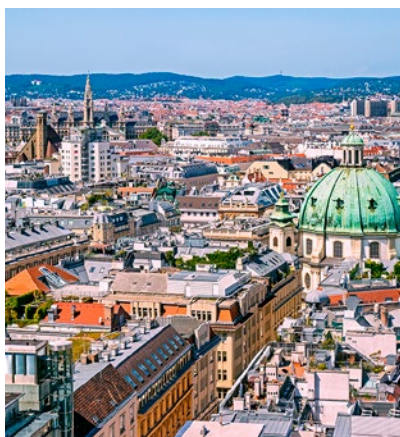

15. JUULI

Uue kohtuasja *Facebook vs. Iirimaa* esitamine Euroopa Kohtusse

Euroopa Kohus peab kindlaks tegema, kas tarbijakaitseühendustel on õigus pöörduda kohtusse, kui **isikuandmete kaitse norme on rikkunud** selline platvorm nagu **Facebook** ([C-319/20](#)).

22. JUULI

Kohtuasja *komisjon* *vs. Austria* esitamine Euroopa Kohtusse

Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vaidleb komisjon vastu sellele, et Austrias kohaldatakse **perehüvitiste indekseerimist** Euroopa Liidu kodanike suhtes, kes töötavad Austrias ja kelle lapsed elavad muus liikmesriigis, kus elukallidus on madalam ([C-328/20](#)).

August

6. AUGUST

Kohtuistung kohtuasjas *XC*

16. juulil 2020 peeti kohtuistung suuliste seisukohtade ärakuulamiseks eelotsuse kiirmenetluses, mis puudutab küsimust, et **liikmesriik on teinud ühe ja sama isiku suhtes mitu Euroopa vahistamismäärust**. Kohtuotsus, mille ettepanek esitati 6. augustil, kuulutatakse 24. septembril ehk neli ja pool kuud pärast kohtuasja algatamist ([C-195/20 PPU](#)).

September

14. AUGUST

Kohtuasja *Daimler AG vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse

Üldkohtul tuleb teha otsus komisjoni rakendusotsuse kohta, mis käsitleb sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite tootjakohase **keskmise CO₂ eriheite** ja eriheite sihttaseme esialgseid arvutusi 2018. aasta kohta ([T-509/20](#)).

10. SEPTEMBER

Uue kohtujuristi ametisse astumine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtu avalikul istungil annab ametivande **Athanasios Rantos** (Kreeka), kes nimetatakse ametisse kohtujurist Eleanor Sharpstoni (Ühendkuningriik) asemel.

25. SEPTEMBER

Kohtuasja *komisjon vs. Irimaa jt* esitamine Euroopa Kohtusse

Apellatsioonkaebus Üldkohtu 15. juuli 2020. aasta otsuse peale (liidetud kohtuasjad T-778/16 ja T-892/16), millega tühistati komisjoni otsus riigiabi kohta (**maksustamisalane eelotsus**), mida Iirimaa andis äriühingule **Apple** ([C-465/20](#)).

Oktoober

28. SEPTEMBER

Euroopa Prokuratuuri liikmete pühaliku töötuse andmine

Euroopa Prokuratuuri tegevuse ametliku alguse pidulikuks tähistamiseks toimub Euroopa Liidu Kohtus sissejuhataav istung. Euroopa Prokuratuuri peaprokurör **Laura Codruța Kővesi** (Rumeenia) ja liikmesriikide nimetatud **Euroopa prokurörid** annavad pühaliku töötuse täita oma ametist tulenevaid kohustusi.

6. OKTOOBER

Euroopa Kohtu kahe uue kohtuniku ametisse astumine

Toimub pidulik istung kohtunik Egils Levitsi asemel ametisse astuva **Ineta Ziemele** (Läti) ja kohtunik Jiří Malenovský asemel ametisse astuva **Jan Passeri** (Tšehhi Vabariik) ametivande andmise puhul.

19. OKTOOBER

Ametlik visiit Saksamaale

Euroopa Kohtu delegatsioon sõidab **Bundesverfassungsgerichti** (Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohus) kutsel ametlikule visiidile Karlsruhe (Saksamaa).

23. OKTOOBER

Kohtuasja *Leedu vs. nõukogu ja parlament* esitamine Euroopa Kohtusse

Esimene nende hagide hulgas, mille liikmesriigid on esitanud maanteedtranspordi sektori reformi käsitleva **liikuvuspaketi** moodustavate õigusaktide mitme sätte vaidlustamiseks ([C-541/20](#)).

25. OKTOOBER

Euroopa õigusemõistmise päev

Seda päeva korraldatakse alates 2003. aastast selleks, et **Euroopa kodanikel oleks võimalik paremini mõista oma õigusi ja saada teavet kohtusüsteemide toimimise kohta** (kohtupidamine, lepitamine, kohtulahendite täitmine jne) ning tuua õigusemõistmine kodanikele lähemale. 2020. aasta Euroopa õigusemõistmise päeva puhul on Euroopa Nõukogu korraldanud ja algatanud erinevaid virtuaalseid üritusi. Kohus osaleb suhtlusvõrgustikus Twitteri ja LinkedIni kaudu, teavitades kodanikke oma põhilisest tegevusest ja eelotsusemenetluse mõjust nende igapäevaelule.

30. OKTOOBER

Kohtu mõlema Twitteri konto jälgijate arv ületas 100 000

Kohus on tegutsenud Twitteris oma kahe konto (prantsus- ja ingliskeelne) kaudu alates 2013. aastast, et anda kiiresti ja lühidalt olulist teavet tähtsate **menetluste, kohtuotsuste ja ettepanekute ning institutsiooni puudutavate ürituste kohta**. Sellel aastal oli mõlemal kontrol üle 100 000 jälgija (2019. aastal 81 552 jälgijat).

November

18. NOVEMBER

Kohtuotsus kohtuasjas *Lietuvos geležinkeliai vs. komisjon*

Üldkohus ei tühista komisjoni otsust, milles on tuvastatud **Leedu riikliku raudtee-ettevõtja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine** Leedu raudteekaubaveo turul ([T-814/17](#)).

→ ([vt lk 47](#))

Detsember

2. DETSEMBER

Arvamuse taotluse esitamine

Belgia palub Euroopa Kohtul anda arvamus, kas **ajakohastatud energiaharta lepingu eelnõu**, eelkõige vaidluste lahendamise osa, on Euroopa Liidu aluslepingutega kooskõlas ([Arvamus 1/20](#)).

4. DETSEMBER

Euroopa Kohtu asutamise 68. aastapäev

Euroopa Kohus tähistab seda sündmust **suhtlusvõrgustikus** Twitteri ja LinkedIni kaudu, pakkudes kodanikele ülevaadet 2020. aastal tehtud tähtsamatest kohtuotsustest.

16. DETSEMBER

Kohtuotsus kohtuasjas *International Skating Union vs. komisjon*

Rahvusvahelise Uisuliidu (ISU) reeglid, mis näevad ette ranged karistused sportlastele, kes osalevad kiirusutamisvõitlustel, mida uisuliit ei ole tunnustanud, on **liidu konkurentsieeskirjadega vastuolus** ([T-93/18](#)).

→ ([vt lk 47](#))

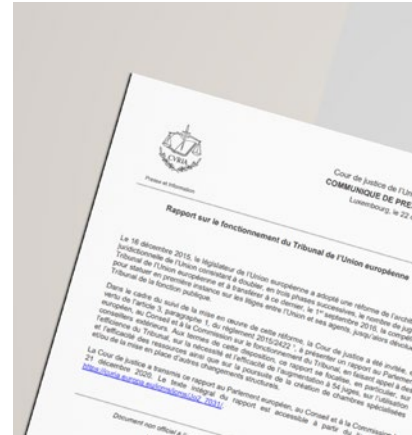
17. DETSEMBER

Kohtuotsus kohtuasjas *Centraal Israëlitisch Consistorie van België jt*

Selleks, et parandada loomade heaolu riitusliku tapmise korral, võivad liikmesriigid, ilma et nad sellega riivaksid hartaga tagatud põhiõigusi, nõuda **tagasipööratava uimastamise protseduuri**, mis ei põhjusta looma surma ([C-336/19](#)).

→ ([vt lk 29](#))

22. DETSEMBER

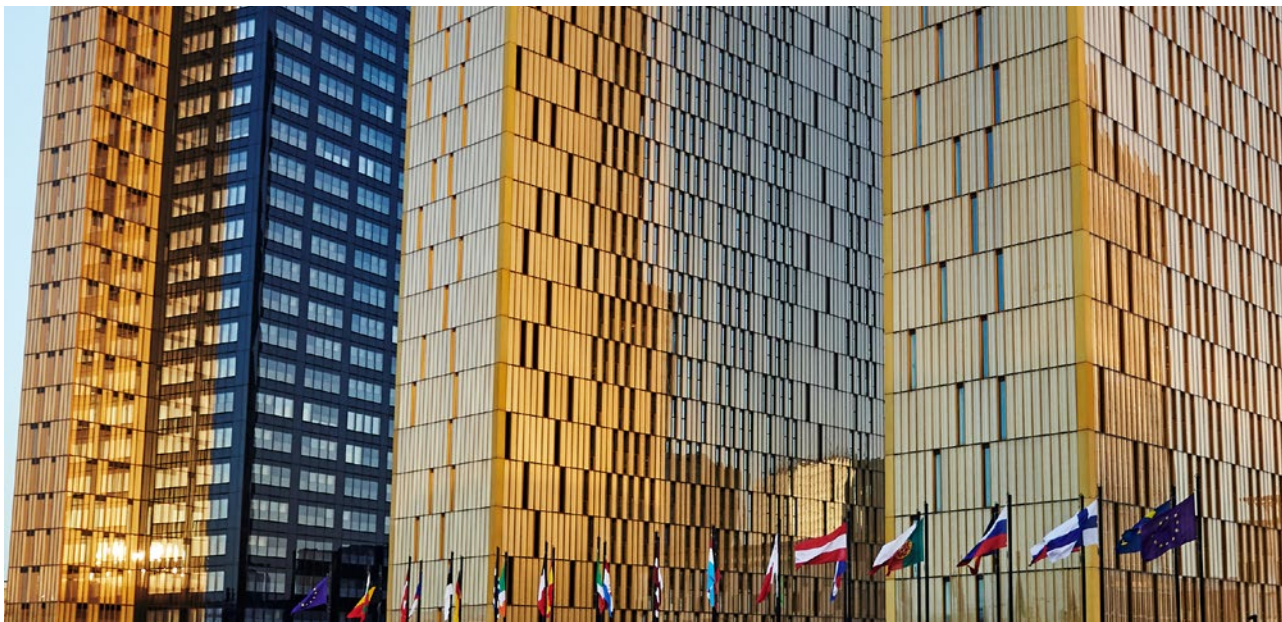

Euroopa Kohtu aruanne Üldkohtu toimimise kohta

Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi elluviimise jälgimise raames **esitab Euroopa Kohus**

oma aruande Üldkohtu toimimise kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Aruandes keskendutakse Üldkohtu tõhususele, kohtunike arvu 54-ni suurendamise vajalikkusele ja tulemuslikkusele, ressursside kasutamisele ja mõjususele ning täiendavate erikodade moodustamisele.

B | Aasta arvudes

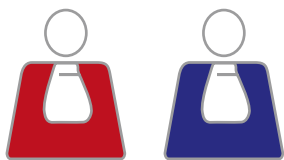
Euroopa Liidu Kohus suutis 2020. aastal säilitada tegevuse kõrge taseme kontekstis, mida iseloomustasid kaugtöö ja reisi piirangud, mis muutsid kohtuistungite pidamise ajavahemikus 16. märtsist kuni 25. maini 2020 võimatuks. Alates viimati nimetatud kuupäevast ja rangeid tervishoiu meetmeid järgides avati istungisaalide uksed poolte esindajatele ja üldsusele hea õigusemõistmise huvides ja vastavalt kohtuistungite avalikkuse põhimõttele.

Liikumispiirangud ja pandeemia tõkestamise piirangud, mille enamik liikmesriike kehtestasid, avaldasid siiski tahes tahtmata teatavat mõju sotsiaalsele ja majandustegevusele ning liikmesriikide kohtute tegevusele, mille tulemusel vähenes esitatud kohtuasjade arv. **Kokku 1582 mõlemale liidu kohtule esitatud kohtuasja** on vähem eelmise aasta rekordarvust (1905), kuid suurusjärgult lähedal 2018. aasta (1683) ja 2017. aasta (1656) arvudele.

Sama tendentsi võib täheldada **lõpetatud kohtuasjade** puhul. Nende arv on **1540**, mis on väiksem 2019. aasta arvust ja 2018. aasta rekordist, kuid võrdväärne 2017. aasta tegevuse tasemega ja isegi kõrgem 2016. aasta omast. Et võrrelda, mis on võrreldav, tuleb selle tulemuse puhul arvesse võtta asjaolu, et enam kui kahe kuu jooksul 2020. aastal oli mõlemal kohtul võimatu kohtuistungeid pidada.

Lõpetuseks, **mõlemas kohtus lahendatud kohtuasjade keskmine menetlusaeg on 15,4 kuud, mis on kõigi aegade lühim**, ja see annab tunnistust pidevast püüdlusest suurendada menetluste tõhusust.

Institutsioon 2020. aastal

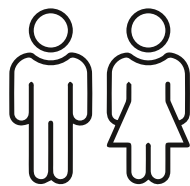

81
kohtunikku

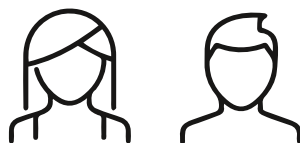

11
kohtujuristi

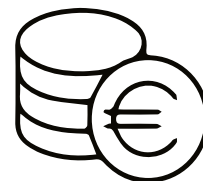
27
liikmesriigist

2235
ametnikku ja teenistujat

61% **39%**
1359 naist
876 meest

EELARVE
437
miljonit eurot

Naiste esindatus administratsiooni vastutavatel ametikohtadel paigutab kohtu Euroopa institutsioonide läbilõikes keskmisest kõrgemale.

Naised töötavad

54% haldusametikohtadest

41% juhtivatest ametikohtadest (keskastme- ja tippjuhid)

Kohtutegevuse aasta (kõik kohtud kokku)

1582

saabunud kohtuasja

1540

lahendatud
kohtuasja

2542

pooleliolevat
kohtuasja

159 110

kohtukantseleide
registrisse kantud
menetlusdokumenti

Keskmine menetlusaeg

15,4 kuud

Euroopa Kohus

15,4 kuud

Üldkohus

15,4 kuud

**e-Curia kaudu esitatud
menetlusdokumentide
osakaal**

Euroopa Kohus

79%

Üldkohus

95%

e-Curia rakenduse
kasutajakontosid

7378

(12% rohkem võrreldes 2019. aastaga)

2568

Euroopa Liidu Teatajas
avaldatud kohtuteatist

e-Curia on Euroopa Liidu Kohtu veebirakendus, mis võimaldab poolte esindajatel Euroopa Kohtusse ja Üldkohtusse esitatud kohtuasjades ning Euroopa Kohtusse esitatud eelotsusetaotluse raames liikmesriigi kohtutel ja kohtukantseleidel menetlusdokumente edastada täielikult elektroonilisel teel.

e-Curia on veebirakendus kohtudokumentide edastamiseks

Vt YouTube'i videot

Keeleosakonnad

Mitmekeelse õigust mõistva institutsioonina peab kohus olema võimeline kohtuasja menetlema olenemata sellest, millises liidu ametlikus keeles see esitati. Seejärel tagab ta oma kohtupraktika kättesaadavuse kõigis liidu ametlikes keeltes.

24
menetluskeelt

552
keelekombinatsiooni

601
juristi-lingvisti kirjalike
dokumentide tõlkimiseks

Töökoormus
(tõlgitavad leheküljed)
1 145 000

Kirjaliku õigustõlke teenistuse
toodetud tõlkelehekülgi
1 170 000

Tõlkevajaduse vähendamiseks kohtute võetud
kokkuhoiumeetmete tulemus
480 000
lehekülge

70
tõlki kohtuistungite
ja koosolekute jaoks

445
kohtuistungit ja koosolekut
sünkroontõlkega

Kohtus tõlgitakse vastavalt kohustuslikule keeltekasutuse korrale, mis näeb ette võimaluse kasutada Euroopa Liidu kõiki 24 ametlikku keelt. Kõik tõlgitavad dokumendid on äärmiselt tehnilised õigustekstid. Sellepärast töötavad kohtu tõlketeenistuses ainult juriidilise kõrgharidusega **juristid-lingvistid**, kes valdavad lisaks emakeelele veel vähemalt kahte teist ametlikku keelt kõrgtasemel.

2

Õigusemõistmisalane tegevus

- A | Tagasivaade aasta tähtsaimatele kohtuotsustele
- B | Kohtutegevuse võtmenäitajad

A | Tagasivaade aasta tähtsaimatele kohtuotsustele

Inimese väärtusel ja õigusriigil rajanev liit

Miks on Euroopa Liidu Kohus olemas?

[Vt YouTube'i videot](#)

Aasta 2020 oli Euroopa Liidu põhiõiguste harta (harta) kuulutamise 20. aastapäev. Nagu Euroopa Liidu lepingus, viidatakse ka hartas sõnaselgelt õigusriigile, mis on üks liidu liikmesriikide ühistest väärtustest, millel liit rajaneb.

Hartaga tagatakse muu hulgas kõikide inimeste, töötajate, kodanike või kohtumenetluse poolte väärikus, vabadus ja võrdsus seaduse ees. Harta 54 artiklit väljendavad üleminekut majanduslikele huvidele keskendunud Euroopa Ühendustelt inimese väärtusel rajanevale Euroopa Liidule.

Euroopa Kohus tõlgendas 2020. aastal mitmel korral hartat ja õigusriigi põhimõtet, täites tähtsat rolli põhivabaduste kaitsmisel, diskrimineerimise vastu võitlemisel ja õiglase õigusemõistmise rakendamisel.

.....

Kohtuasjas, kus Itaalia kohus taotles eelotsust, tõlgendas Euroopa Kohus direktiivi võrdse kohtlemise kohta töö saamisel ja kutsealale pääsemisel. Selle direktiiviga rakendatakse kõnealuses valdkonnas üldist diskrimineerimiskeelu põhimõtet, mis on sätestatud hartas. Euroopa Kohus leidis, et **homofobsed avaldused** kujutavad endast **diskrimineerimist töö saamisel ja kutsealale pääsemisel**, kui neid teeb keegi, kelle puhul tundub, et tal on tööandja töölevõtupoliitika üle otsustav mõju. Riigisisese õiguses võib ette näha, et ühing saab pöörduda kahjunõudega kohtusse ja seda isegi juhul, kui ühtegi kannatanut ei ole võimalik tuvastada.

→ [23. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18](#)

Flaami piirkonna (Belgia) õigusnormidega tehti kohustuslikuks **loomad enne tapmist uimastada**. Kuna see puudutas ka riituslikku tapmist, soovisid juudi- ja moslemiühendused, et need õigusnormid tühistataks. Vastates Belgia kohtu esitatud eelotsuse küsimusele, tões Euroopa Kohus, et vaidluslused õigusnormid, mis ei keela tagasipööratavat uimastamist, mis ei põhjusta looma surma ning mis ei takista väljaspool Flaami piirkonda riituslikult tapetud loomadest pärit loomsete toodete turule laskmist, tagavad õiglase tasakaalu hartaga tagatud usuvabaduse ja ELTLis sätestatud loomade heaolu vahel (vt alajaotust „Tarbijakaitse“).

→ **17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus**
Centraal Israëlitisch Consistorie van België jt, C-336/19

Liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses leidis Euroopa Kohus, et **piirangud, mille Ungari kehtestas kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamisele väljaspool seda liikmesriiki asuvate isikute poolt**, ei ole liidu õigusega kooskõlas. Ennekõike on need piirangud vastuolus kohustustega, mis on liikmesriikidel tulenevalt mitte ainult kapitali vabast liikumisest, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus, vaid ka harta sätetest, mis käsitlevad **ühinemisvabadust ning õigust era- ja perekonnaelu puutumatusle ja isikuandmete kaitsele** (vt alajaotust „Isikuandmete kaitse“).

→ **18. juuni 2020. aasta kohtuotsus**
komisjon vs. Ungari (ühingute läbipaistvus), C-78/18

Ühes teises Ungarit puudutavas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses analüüsis Euroopa Kohus hartast lähtudes **liikmesriigi kõrgharidusseadust**. Selle seaduse kohaselt oli **väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) asuvate kõrgharidusasutuste** poolt Ungaris diplomiga päädiva õppe korraldamise tingimuseks, et on olemas rahvusvaheline leping, mis seob Ungarit ja kolmandat riiki, kus asjaomane õppeasutus asub, ning et see õppeasutus pakub õpet oma päritoluliikmesriigis. Euroopa Kohus rõhutas, et sellised tingimused **on vastuolus akadeemilise vabaduse, kõrgharidusasutuste asutamise vabaduse ja ettevõtlusvabadusega**.

→ **6. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus**
komisjon vs. Ungari (kõrgharidusõpe), C-66/18

Euroopa Kohtus toimunud eelotsuse kiirmenetluses käsitleti **riigi oma kodanike ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) kodanike võrdse kohtlemise põhimõtet**. Euroopa Kohus märkis, et harta on kohaldatav, kui liikmesriigil (konkreetsel juhul Horvaatia) tuleb teha otsus kolmanda riigi (siinsel juhul Venemaa) esitatud väljaandmistaotluse kohta, mis puudutab **muu kolmanda riigi, mis on Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liige ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline (Island), kodanikku**. Järelikult peab väljaandmistaotluse saanud liikmesriik kontrollima, et asjaomast kodanikku **ei ohusta väljaandmistaotluse esitanud kolmandas riigis surmanuhtlus, piinamine või muu ebainimlik või alandav kohtlemine või karistus**.

→ **2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus**
Ruska Federacija, C-897/19 PPU

Euroopa Kohus leidis kahes eelotsuse kiirmenetluses, mis puudutasid süsteemseid või üldisi puudusi seoses Poola kohtuvõimu sõltumatusega, et **Poola õigusasutuse tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest võib keelduda vaid juhul, kui asjaomase isiku individuaalset olukorda, süüteo laadi ja Euroopa vahistamismääruse tegemise faktilist tausta arvestades on põhjendatult alust arvata, et isiku Poola ametivõimudele üleandmise korral ähvardab teda tegelik oht, et rikutakse tema õigust hartaga tagatud õiglasele kohtulikule arutamisele.**

→ [17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Openbaar Ministerie, C-354/20 PPU jt](#)

Euroopa Kohus tunnistas vastuvõetamatuks kaks eelotsusetaotlust, mis puudutasid Poola 2017. aasta õigusnorme kohtunike suhtes läbiviidavate distsiplinaarmenetluste kohta. Euroopa Kohus rõhutas siiski, et **asjaolu, et liikmesriigi kohtunikud on esitanud vastuvõetamatuks osunud eelotsuse küsimusi, ei õigusta nende suhtes distsiplinaarmenetluse algatamist.** Ta meenutas, et **õiguspärased ei ole sellised riigisisese õigusnormid, milles on sätestatud, et liikmesriigi kohtuniku suhtes võidakse läbi viia distsiplinaarmenetlus asjaolu tõttu, et ta on Euroopa Kohtule esitanud eelotsusetaotluse.** Sel põhjusel kohtuniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamata jätmine või talle distsiplinaarkaristuse määramata jätmine kujutab endast nimelt kohtuvõimu sõltumatusele omast tagatist.

→ [26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Miasto łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18](#)

Varjupaigapoliitika

Rändevoogude suurenemisest ja rändajate vastuvõtu haldamise keerukusest tingituna on Euroopa Kohtul tulnud mõnede liikmesriikide puhul otsustada, kas nende õigusnormid, mis reguleerivad varjupaigamenetlust, on liidu õiguses ette nähtud kaitsemeetmetega kooskõlas. Harta, menetluste direktiiv, vastuvõtudirektiiv, tagasisaatmisdirektiiv ja Dublini III määrus panevad liikmesriikidele teatud hulga kohustusi, mille seas on näiteks kohustus tagada varjupaigamenetluse tegelik kättesaadavus.

Euroopa Kohtu praktikas jätkati 2020. aastal konkreetsete vastuste andmist kohaldatavate õigusnormide rakendamise tingimuste kindlaksmääramiseks, püüdes leida tasakaalu varjupaigaõiguse ning avaliku korra ja liikmesriikide õiguspäraste huvide kaitse vahel.

.....

Vastates eelotsuse kiirmenetluses Ungari kohtule, leidis Euroopa Kohus, et kui varjupaigataotlejad või kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes on tehtud tagasisaatmisotsus, paigutatakse **Serbia-Ungari piiril asuvasse Röszke transiiditsooni**, tuleb seda käsitada kinnipidamisena. Kui sellise kinnipidamise õiguspärasuse kohtuliku kontrolli tulemusel tuvastatakse, et isikuid on **kinni peetud ilma kehtiva aluseta, peab asja lahendav kohus nad viivitamata vabastama** või määrama kinnipidamisele alternatiivse meetme.

→ [14. mai 2020. aasta kohtuotsus](#)
[FMS jt, C-924/19 PPU jt](#)

Lisaks tõdes Euroopa Kohus, et **Ungari rikkus** liidu õigusest tulenevaid **kohustusi** seoses rahvusvahelise kaitse andmise ja riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise menetlusega. Täpsemalt kujutavad **õiguse rahvusvahelise kaitse menetlusele piiramine**, selle kaitse **taotlejate ebaseaduslik kinnipidamine** transiiditsoonides ning ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike **piirialale toimetamine ilma** tagasisaatmismenetlusega kaasnevaid **tagatise järgimata** endast liidu õiguse rikkumist.

→ [17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari, C-808/18](#)

Kolmes liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses, mille komisjon **Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariigi** vastu algatas, otsustas Euroopa Kohus, et kuna need kolm liikmesriiki **keeldusid rakendamast rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamise ajutist mehhanismi**, siis **rikkusid** nad liidu õigusest tulenevaid **kohustusi**. Need liikmesriigid ei või selle mehhanismi rakendamisest süstemaatiliselt hoidumiseks tugineda avaliku korra kaitsmisele, sisejulgeoleku säilitamisele ega ümberpaigutamismehhanismi väidetavale mittetoimimisele.

→ [2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik, C-715/17 jt](#)

Isikuandmete kaitse

Euroopa Kohus digitaalses maailmas

[Vt YouTube'i videot](#)

Euroopa Liidus kehtivad õigusnormid, mis loovad tugeva ja ühtse aluse isikuandmete kaitseks, olenemata sellest, kuidas või mis kontekstis andmeid kogutakse (internetiostud, pangalaenu, töökoha otsimine, ametivõimude esitatud teabepäringud). Neid õigusnorme kohaldatakse liidus või väljaspool liitu asuvatele avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele isikutele või üksustele, sealhulgas sellistele kaupu või teenuseid pakkuvatele ettevõtjatele nagu Facebook või Amazon, kui nad nõuavad või taaskasutavad liidu kodanike isikuandmeid.

Euroopa Kohus tegi 2020. aastal mitu otsust kohustuste kohta, mis kaasnevad isikuandmete kogumise ja töötlemisega eelkõige liikmesriigi ametiasutuste, sealhulgas luureteenistuste poolt.

.....

Euroopa Kohus tühistas komisjoni otsuse liidust Ameerika Ühendriikidesse edastatavate isikuandmete kaitse mehhanismi piisavuse kohta („Privacy Shield“). See otsus tehti, lähtudes 2015. aasta kohtuotsusest Schrems (C-362/14), millega Euroopa Kohus tühistas komisjoni otsuse, kus tõdeti, et Ameerika Ühendriigid tagavad asjaomaste andmete kaitse piisava taseme („Safe Harbour“). Euroopa Kohus heitis komisjonile ette eelkõige seda, et viimane ei piiranud oma uues otsuses USA avaliku võimu asutuste, sealhulgas luureteenistuste juurdepääsu nendele andmetele ja nende kasutamist rangelt vajalikuga.

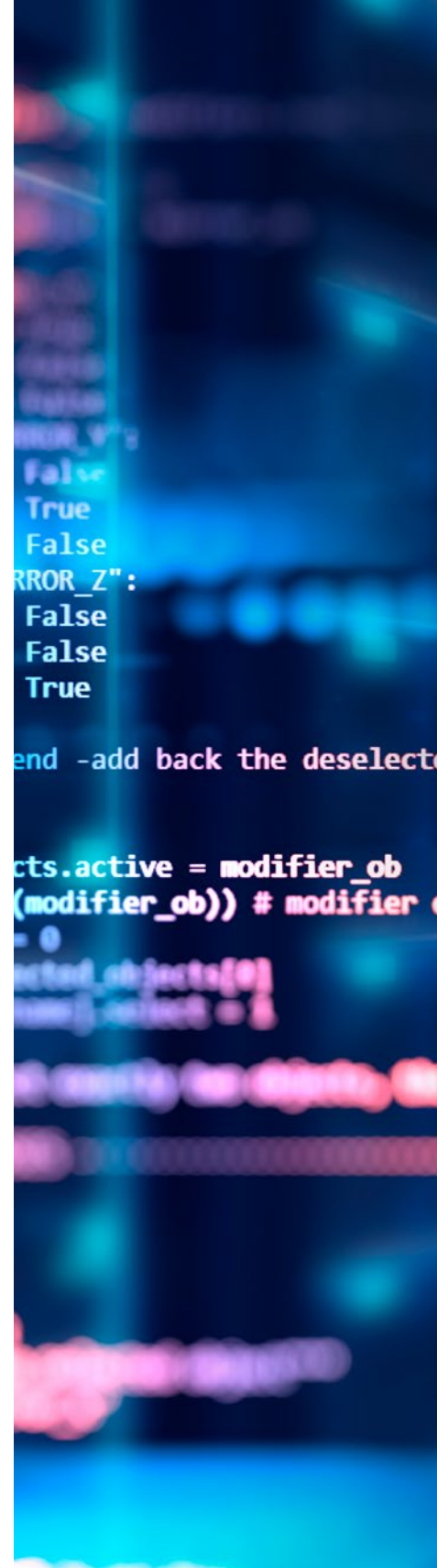
➔ [16. juuli 2020. aasta kohtuotsus Schrems ja Facebook Ireland, C-311/18](#)

Andmete töötlemisega seoses kinnitas Euroopa Kohus, et **liidu õigusega on** üldjuhul **vastuolus** liikmesriigi õigusnormid, mis panevad elektroonilise side teenuste osutajatele kuritegude või kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil kohustuse **edastada riigiasutusele kasutajate liiklus- ja asukohaandmeid või selliseid andmeid üldiselt ja vahet tegemata säilitada**. Euroopa Kohus täpsustas siiski, et **erandeid on võimalik teha**, et seista silmitsi riigi julgeolekut ähvardava suure ohuga, võidelda raskete kuritegude vastu või hoida ära suurt ohtu avalikule julgeolekule.

→ [6. oktoobri 2020. aasta kohtuotsused](#)
[Privacy International ja La Quadrature du Net jt, C-623/17, C-511/18, C-512/18 ja C-520/18](#)

Veel tuvastas Euroopa Kohus, et **Ungari rikkus** liidu õigusest tulenevaid **kohustusi**, kui ta kehtestas piirangud kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamisele väljaspool tema territooriumi asuvate isikute poolt. Ungari seadus kehtestab nimelt kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes saavad kindlat piirmäära ületavat välisabi, **registreerimis-, deklareerimis- ja avalikustamiskohustuse**, mille täitmata jätmisel võidakse neile määrata karistusi. Euroopa Kohus leidis, et need piirangud on diskrimineerivad ja **vastuolus** mitte üksnes kapitali vaba liikumise ja ühinemisvabadusega, vaid ka **eraelu puutumatus põhimõtte** (vt alajaotust „Inimese väärtusel ja õigusriigil rajanev liit“) ja **isikuandmete kaitse põhimõttega**.

→ [18. juuni 2020. aasta kohtuotsus](#)
[komisjon vs. Ungari \(ühingute läbipaistvus\), C-78/18](#)

Tarbijakaitse

Tarbijakaitse on liidus üks kõige enam päevakorral olevaid küsimusi. Eesmärk on kaitsta tarbijate tervist ja ohutust, tagada tarbijaid kaitsvate eeskirjade kohaldamine ja suurendada nende teadlikkust oma õigustest sõltumata sellest, kus liidu territooriumil nad elavad, reisivad või teevad oma sisseoste.

Euroopa Kohus tegi 2020. aastal mitu otsust tarbijaõiguste ulatuse kohta.

Euroopa Kohus – Euroopa Liidu tarbijate õiguste tagamine

[Vt YouTube'i videot](#)

.....

Euroopa Kohus tõlgendas esimest korda liidu määrust, mis tunnustab „interneti neutraalsust“, kahes Ungari kohtuasjas, kus olid kõne all kaubandustavad, mis seisnesid selles, et **teatud „eelistatud“ rakenduste kasutamiseks pakuti soodustariife („nulltariifid“)**, samas kui muude rakenduste kasutamisele kohaldati blokeerimise või aeglustamise meetmeid. Euroopa Kohus leidis, et sellised tavad **ei vasta** internetikasutajate õiguste **kaitset** ja andmeliikluse **mittediskrimineerivat käsitlemist puudutavatele nõuetele**.

→ [15. septembri 2020. aasta kohtuotsus Telenor Magyarországn, C-807/18 ja C-39/19](#)

Kohtuasjades, mis puudutasid **Airbnb** veebisaidil üürimiseks pakutud eluruume, otsustas Euroopa Kohus, et liidu õigusega on kooskõlas **riigisised õigusnormid, millega on kehtestatud loanõue** eluruumi korduva ja lühiajalise üürileandmise suhtes ajutistele kasutajatele, kellele see ei muutu elukohaks. Nimelt leidis Euroopa Kohus, et **võitlus pikaajaliseks üürimiseks mõeldud eluruumide nappuse vastu** on ülekaaluka üldise huviga seotud põhjus, mis õigustab selliseid õigusnorme.

→ [22. septembri 2020. aasta kohtuotsus Cali Apartments, C-724/18 jt](#)

Seoses ebaõiglaste tingimustega tarbijalepingutes leidis Euroopa Kohus, et **hüpoteeklaenulepingu** tingimus, mis näeb ette liikmesriigi hoiupankade hüpoteeklaenu baasindeksil põhineva muutuva intressimäära kohaldamise, on **ebaõiglane lepingutingimus, kui see ei ole koostatud lihtsas ja arusaadavas keeles**. Kui lepingutingimus on ebaõiglane, võivad liikmesriigi kohtud selle asendada muudel seaduses ette nähtud kriteeriumidel põhineva tingimusega, et ära hoida tarbija jaoks eriti ebasoodsaid tagajärgi, nagu laenulepingu tühistamine.

→ [3. märtsi 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Gómez del Moral Guasch, C-125/18](#)

Samuti täpsustas Euroopa Kohus, et kuigi liikmesriigi õigusnormides võib ette näha **tarbija tagasinõude aegumistähtaja**, ei tohi see tähtaeg olla sarnaste hagide puhul ette nähtud tähtajast ebasoodsam **ega muuta tarbijate jaoks oma õiguste kasutamist võimatuks või ülemäära raskeks**.

→ [9. juuli 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Raiffeisen Bank, C-698/18 jt](#)

Kosmeetikatoote märgistamisega seoses otsustas Euroopa Kohus, et otstarvet puudutav teave, mis peab olema märgitud kosmeetikatoote ümbrisel ja pakendil, peab selle toote kasutusest ja kasutusviisist tarbijat selgelt informeerima. Nimelt **ei tohi** andmed, mis puudutavad **erilisi ettevaatusabinõusid toote kasutamiseks, toote koostisaineid ja otstarvet**, olla **esitatud ettevõtja kataloogis, mille lugemisele viitab** avatud raamatu taustal oleva käe **sümbol**, mis on kantud toote ümbrisele või pakendile.

→ [17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[A.M. vs. E.M., C-667/19](#)

Tarbija- ja keskkonnakaitse valdkonnas otsustas Euroopa Kohus, et **autotootja ei või oma sõidukitele paigaldada tarkvara, mis oleks võimeline moonutama gaasiliste saasteainete heitkoguste tüübikinnituskatsete tulemusi**. Tarbijad, kellele on tekitatud kahju seoses sellega, et nad on ostnud õigusvastaselt manipuleeritud sõiduki, võivad esitada **hagi autotootja vastu nende liikmesriikide kohtutele, kus need sõidukid neile müüdi**. Ostjale tekib nimelt kahju liikmesriigis, kus ta sõiduki selle tegelikust väärtusest kõrgema hinnaga ostis.

→ [17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[CLCV jt, C-693/18](#)

→ [9. juuli 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Verein für Konsumenteninformation, C-343/19](#)

Parem tarbija- ja keskkonnakaitse tuleneb ka Üldkohtu otsusest, millega jäeti rahuldamata PlasticsEurope'i – rahvusvaheline ühendus, mis esindab ja kaitseb plasttoodete valmistamise ja impordiga tegelevate ettevõtjate huve – taotlus ja millega kinnitati Euroopa Kemikaali ameti (ECHA) otsust, mille kohaselt kuulub **bisfenool A autoriseerimisele aienena, millel on endokriinseid häireid põhjustavad omadused ja mis võib avaldada tõsist mõju keskkonnale.**

→ [16. detsembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[PlasticsEurope, T-207/18](#)

Kaks 2020. aastal kuulutatud kohtuotsust puudutasid **liha tarbimist**. Ühes nendest kohtuotsustest leidis Euroopa Kohus, et liidu õigusega ei ole vastuolus riigisiseseid õigusnormid, mille kohaselt tuleb loomad **enne tapmist uimastada** (vt alajaotust „Inimese väärtusel ja õigusriigil rajanev liit“). Teises kohtuotsuses **jättis** Üldkohus **rahuldamata kahe maailma suurima lihatootja ja -turustaja hagi**, milles nad palusid tühistada määruse, mis keelas neil rahvatervisega seotud põhjustel teatavaid loomseid tooteid liitu eksportida. Selles asjas ei andnud nimelt Brasiilia asutused mõnele selle riigi ettevõtetele rahvatervise valdkonnas liidus nõutavaid tagatisi.

→ [17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Centraal Israëlitisch Consistorie van België jt, C-336/19](#)

→ [8. juuli 2020. aasta kohtuotsus](#)
[BRF ja SHB Comércio e Indústria de Alimentos, T-429/18](#)

Lennutransport

Möödunud aastal oli Euroopa Kohtul võimalus edasi arendada oma kohtupraktikat lennutranspordi valdkonnas. Läbivaks teemaks on reisijatele teatud olukordades hüvitise maksmine. Euroopa Kohtu selgitused on aidanud tarbijate õigusi selles valdkonnas tugevdada.

.....

Mida Euroopa Kohus on teinud minu heaks?

[Vt YouTube'i videot](#)

Euroopa Kohus leidis, et lennu tühistamise või pikaajalise hilinemise korral **võib lennureisija nõuda liidu õiguses ette nähtud hüvitise maksmist oma elukohariigi omavääringus**. Ta leidis, et liidu õiguse kohaselt ei ole lubatud reisija esitatud nõuet jätta rahuldamata üksnes põhjusel, et see on väljendatud omavääringus. Hüvitise maksmisest keeldumine ei oleks nimelt kooskõlas nõudega tõlgendada lennureisijate õigusi laialt ning kahju kannatanud reisijate võrdse kohtlemise põhimõttega.

→ [3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Delfly, C-356/19](#)

Lennuettevõtja TAP ja reisija vahel oli vaidlus viimasele hüvitise maksmise üle selle eest, et lend Fortalezast (Brasiilia) Lissaboni (Portugal) kaudu Oslosse (Norra) saabus ligi 24-tunnise hilinemisega. Hilinemine oli tingitud asjaolust, et Lissaboni–Oslo lennu teostav õhusõiduk oli eelmisel lennul ümber suunatud, et tõsta pardalt maha kaasreisijaid füüsiliselt rünnanud reisija. Euroopa Kohus otsustas, et **lennureisija häiriv käitumine võib vabastada lennuettevõtja kohustusest maksta hüvitist asjaomase lennu või tema poolt sama lennukiga teostatud järgmise lennu tühistamise või pikaajalise hilinemise eest**.

→ [11. juuni 2020. aasta kohtuotsus Transportes Aéreos Portugueses, C-74/19](#)

Kasahstani reisija jäeti Larnacas (Küpros) maha Rumeenia lennuettevõtja Blue Air lennust Bukaresti (Rumeenia). Lennureisist mahajätmise põhjenduseks oli mittetäielikuks peetavate reisidokumentide esitamine. Küprose kohtule vastates leidis Euroopa Kohus, et lennuettevõtja ülesanne ei ole ise lõplikult tuvastada, kas sellised dokumendid on täielikud, ning kui reisija pöördub kohtusse, on liikmesriigi kohtu ülesanne seega hinnata, kas lennureisist mahajätmiseks oli **mõistlik põhjus**. Kui see nii ei ole, on reisijal õigus hüvitisele ja abile, mis on liidu õiguses ette nähtud.

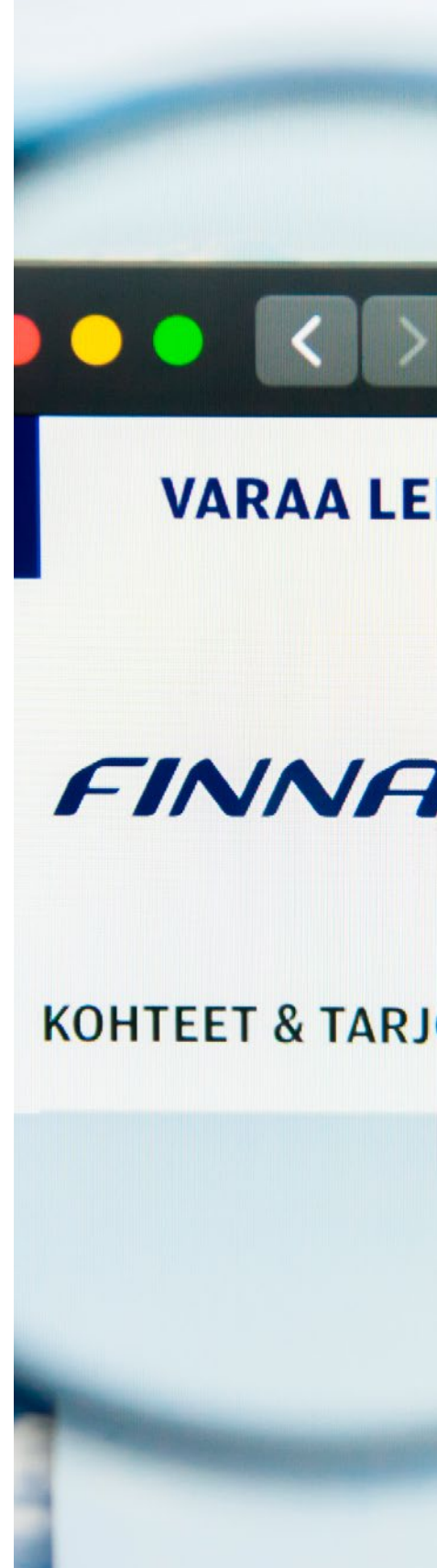
→ [30. aprilli 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Blue Air, C-584/18](#)

Itaalia konkurentsiamet heitis Ryanairile ette, et viimane avaldas oma veebisaidil lennuteenuste hinnad, mille esmakordsel esitamisel jäeti näitamata hinna peamised koostisosad. Vastuseks sellekohasele küsimusele leidis Euroopa Kohus, et **lennuettevõtjad peavad alates esimesest pakkumisest näitama oma hinnapakumiste avaldamisel internetis kodumaiste lendude käibemaksu, krediitkaardiga maksmise kulu ja lennule registreerimise kulu, kui alternatiivina ei pakuta ühtegi teist tasuta registreerimise viisi**.

→ [23. aprilli 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Ryanair, C-28/19](#)

Vastuseks Helsingi apellatsioonikohtule (Soome) leidis Euroopa Kohus, et **lennureisijal, kes on nõustunud reisima asenduslennuga**, mida teostas sama lennuettevõtja, kes pidi teostama algse lennu, kuid tühistas selle, on **õigus saada hüvitist asenduslennu pikaajalise hilinemise eest**.

→ [12. märtsi 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Finnair, C-832/18](#)

Töötajad ja sotsiaalkindlustus

Euroopa Kohus töökohal –
töötajate õiguste kaitse

[Vt YouTube'i videot](#)

Et lihtsustada töötajate ja nende perekondade vaba liikumist, on Euroopa Liit koordineerinud liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemid. Liidu õigus, mis austab iga liikmesriigi pädevust oma süsteemi korraldada, püüab eelkõige võrdse kohtlemise põhimõtet silmas pidades lähetatud töötajate ja vastuvõtvast liikmesriigis asuvate ettevõtjate töötajate töötingimusi võimalikult suures ulatuses ühtlustada. Liidu õigusega taotletav eesmärk on tagada töötajate ohutuse ja tervise parem kaitse.

Igal aastal palutakse korduvalt Euroopa Kohtul tõlgendada liidu õigust selles valdkonnas. Aasta 2020 ei olnud erand.

.....

Euroopa Kohus, kelle poole pöörduiti küsimusega Luksemburgi Suurhertsogiriigi makstavate peretoetuste kohta, otsustas, et **liikmesriik, kes annab peretoetusi kõigile tema territooriumil elavatele lastele**, ei või toetuse saajate hulgast välja jätta piiriülese töötaja abikaasa lapsi, kes sellest töötajast ei põlvne, kuid kes on tema ülalpidamisel. Sellise toetuse suhtes, mis kujutab endast sotsiaalset soodustust ja sotsiaalkindlustushüvitist, **kehtib võrdse kohtlemise põhimõte, mida kohaldatakse piiriüleste töötajate ja kaudselt nende pereliikmete suhtes.**

→ [2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus
Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18](#)

Kohtuvaidluses, kus olid vastamisi Prantsusmaal elav Saksamaa õpilane ja Rheinland-Pfalzi liidumaa, kus ta õpib keskkaridusasutuses, leidis Euroopa Kohus, et kui **koolitranspordikulude hüvitamise eelduseks on asjaomasel liidumaal elamine, kujutab see endast** piirialatöötajate ja nende perekondade **kaudset diskrimineerimist**, mis on liidu õigusega üldjuhul keelatud. Rheinland-Pfalzi liidumaa koolitranspordi puhul **ei saa** niisugust elukoha tingimust **põhjendada ülekaaluka üldise huviga**, mis seisneb haridussüsteemi korraldamises.

→ **2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus**
Landkreis Südliche Weinstraße vs. PF jt, C-830/18

Euroopa Kohus **jättis rahuldamata tühistamishagid, mille Ungari ja Poola esitasid direktiivi peale, millega tugevdatakse lähetatud töötajate õigusi**. Euroopa Kohus märkis, et võttes eelkõige arvesse siseturu arengut pärast liidu järjestikuseid laienemisi, võis liidu seadusandja ümber hinnata teenuste osutamise vabadust omavate ettevõtjate ja vastuvõtvasse liikmesriiki lähetatud töötajate huvid, et tagada teenuste osutamise vabadus õiglastes konkurentsitingimustes, mis on neile ettevõtjatele ja vastuvõtvass liikmesriigis asuvatele ettevõtjatele ühesugused.

→ **8. detsembri 2020. aasta kohtuotsused**
Ungari ja Poola vs. parlament ja nõukogu, C-620/18 ja C-626/18

Kohtuasjas, mis puudutas ühte Madalmaade veoettevõtjat, kes kasutab Saksamaalt ja Ungarist pärit sõidukijuhte, otsustas Euroopa Kohus, et töötajate lähetamise direktiiv on autovedudele, eelkõige rahvusvahelistele autovedudele üldjuhul kohaldatav. Seetõttu on vastuvõtva liikmesriigi kollektiivlepingud kohaldatavad sinna lähetatud töötajate suhtes. Siiski **asjaolu, et rahvusvaheline sõidukijuht, kes on vahendatud ettevõtjale vastuvõtvass liikmesriigis, kus ta saab oma ülesannetega seotud juhised ja alustab või lõpetab need ülesanded, ei ole iseenesest piisav järeldamiseks, et see sõidukijuht on vastuvõtvasse liikmesriiki lähetatud**.

→ **1. detsembri 2020. aasta kohtuotsus**
Federatie Nederlandse Vakbeweging, C-815/18

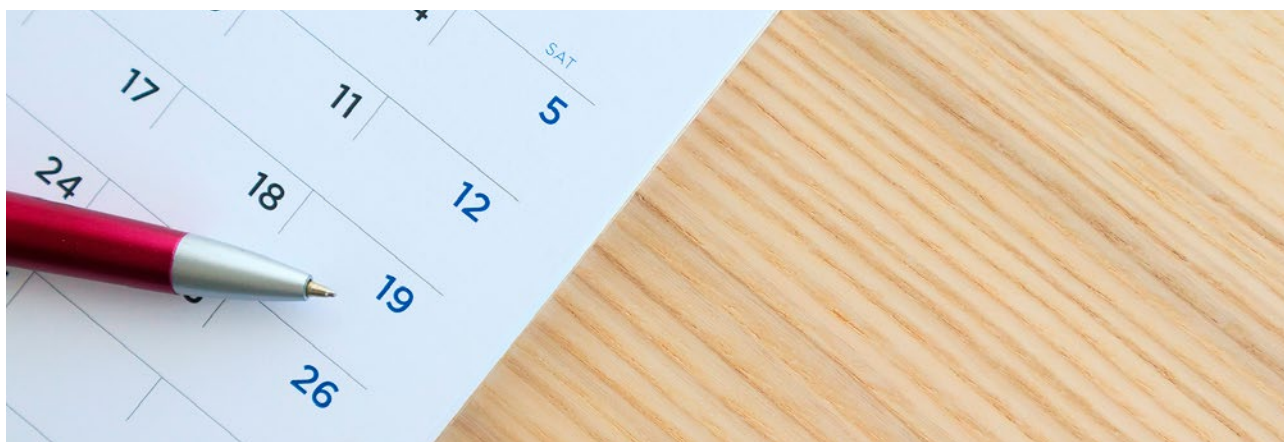
Hispaania lennuettevõtja **Vueling mõisteti Prantsusmaal kriminaalkorras süüdi sotsiaalkindlustuspettuses pärast seda, kui ta oli oma lennupersonali, kes oli lähetatud Roissy-Charles de Gaulle'i lennujaama Pariisis, kindlustanud Hispaania sotsiaalkindlustusskeemis, mitte Prantsuse sotsiaalkindlustusskeemis**. Euroopa Kohus asus seisukohale, et selline pettuse lõplik tuvastamine ei saa siiski olla siduv Prantsuse tsiviilkohtutele, kes vaatavad läbi kahju hüvitamise nõudeid, kui liidu õigust eirates ei peetud enne pettuse tuvastamist **Hispaania asutusega dialoogi, et viimasel oleks võimalus toimik uuesti läbi vaadata** ja vajadusel tühistada või tagasi võtta tõendid, mis kinnitavad, et töötajate suhtes kohaldatakse Hispaania õigusnorme.

→ **2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus**
CRPNPAC ja Vueling Airlines, C-370/17 jt

Euroopa Kohus täpsustas, et **töötajal, kes on töölt õigusvastaselt vabastatud ja hiljem endisele tööle ennistatud, on õigus tasustatud põhipuhkusele** kahe nimetatud sündmuse vahelisel ajavahemikul isegi siis, kui ta sel ajal tegelikult ei töötanud. Kui aga töötaja asus kõnesoleval ajavahemikul uuele töökohale, siis võib ta nõuda rahalist hüvitist sellel töökohal töötatud ajavahemikule vastava kasutamata põhipuhkuse eest üksnes uuel tööandjalt.

→ [25. juuni 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria ja Iccrea Banca, C-762/18 jt](#)

Riigiabi

Riigiabiga seotud probleemid tõstatavad strateegilisi ja keerukaid küsimusi liidu õigusnormide tõlgendamise ja kohaldamise seisukohast.

2020. aastal tuli Euroopa Kohtul ja Üldkohtul langetada otsuseid riigiabi valdkonnas, mis on seotud liikmesriikide majanduse põhisektoritega. Need kohtuasjad kajastavad raskusi riigiabi eeskirjade kohaldamisel sellistes valdkondades nagu maksustamine, energiapoliitika, keskkonnakaitse või kohustuslik ravikindlustus.

.....

Euroopa Kohus vastas jaatavalt Austria esitatud küsimusele, kas komisjon **võis heaks kiita Hinkley Point C tuumaelektrijaama ehitamiseks Ühendkuningriigis** antud riigiabi põhjendusel, et see soodustab teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengut. Lisaks märkis Euroopa Kohus, et Ühendkuningriik võis vabalt kindlaks määrata oma energiaallikate kogumi koosseisu, kuid tingimusel, et järgitakse liidu keskkonnaõigusnorme.

→ [22. septembri 2020. aasta kohtuotsus Austria vs. komisjon, C-594/18 P](#)

Veel paluti Euroopa Kohtul hinnata, kas riigi ressursside kättesaadavaks tegemine **kahele kohustuslikus ravikindlustuskeemis Slovaki ametiasutuste järelevalve all tegutsevale tervisekindlustusasutusele** oli seaduslik. Euroopa Kohus tõdes, et vaatamata sellele, et kõnealuse skeemi nii era- kui avalikku sektorisse kuuluvate osalejate vahel valitseb teatav konkurents, on sellel skeemil **sotsiaalne eesmärk ja see rakendab solidaarsuse põhimõtet**. Euroopa Kohus jättis seetõttu komisjoni otsuse muutmata ja otsustas, et kahe kõnesoleva asutuse juhtum **ei kuulu riigiabi käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamisalasse**.

→ **11. juuni 2020. aasta kohtuotsus**
komisjon ja Slovaki Vabariik vs. Dôvera zdravotná poisťovňa, C-262/18 P jt

Samuti hindas Euroopa Kohus nende **toetuste** laadi, **mida Prantsusmaa andis** töötajate sissemaksete vähendamise kujul **kaluritele ja vesiviljelusettevõtjatele, kes olid laeva Erika uppumise ja 1999. aasta erakordselt tugevate tormide tõttu kahju kannatanud**. Euroopa Kohus tõdes, et need maksuvähendused ei puudutanud mitte ettevõtjate, vaid nende töötajate kantavaid kulusid. Järelikult **ei andnud need maksuvähendused asjaomastele ettevõtjatele mingit eelist**, mistõttu ei olnud riigiabi käsitlevad liidu õigusnormid, mis puudutavad üksnes ettevõtjaid, selles olukorras kohaldatavad. Euroopa Kohus tühistas seega osaliselt komisjoni otsuse, millega kohustati Prantsusmaad kõnealused toetused tagasi nõudma.

→ **17. septembri 2020. aasta kohtuotsus**
Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation vs. Compagnie des pêches de Saint-Malo, C-212/19

Seevastu **kohustas** Euroopa Kohus **Itaaliat** tasuma 7,5 miljoni euro suuruse põhisumma ja karistusmaks 80 000 eurot päevas, **kuna ta ei olnud tagasi nõudnud ligikaudu 13,7 miljoni euro suurust abi, mis anti ebaseaduslikult Sardiinia majutussektoris**. Kuigi komisjon nõudis 2008. aastal Itaalialt selle abi tagasinõudmist ja Euroopa Kohus tuvastas 2012. aastal, et Itaalia on sellega seoses liikmesriigi kohustusi rikkunud, ei olnud asjaomane liikmesriik tagasinõudmise kohustust ikka veel täitnud. Komisjon esitas seejärel teise liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, et määrata Itaaliale rahalised karistused, ja selle hagi Euroopa Kohus rahuldas.

→ **12. märtsi 2020. aasta kohtuotsus**
komisjon vs. Itaalia, C-576/18

Üldkohus omalt poolt **tühistas komisjoni otsuse, millega kvalifitseeriti ebaseaduslikuks riigiabiks maksustamisalased eelotsused, mis lirimaa Apple'i kasuks tegi**. Komisjoni sõnul andis lirimaa Apple'ile ligikaudu **13 miljardi euro** ulatuses ebaseaduslikke maksusoodustusi, mille liikmesriik pidi seega soodustuste saajalt tagasi nõudma. Üldkohus aga tõdes, et komisjon ei suutnud piisaval määral tõendada, et asjaomased maksustamisalased eelotsused andsid Apple'ile valikulise majandusliku eelise ja kujutasid endast riigiabi Apple'i kasuks.

→ **15. juuli 2020. aasta kohtuotsus**
lirimaa vs. komisjon ja Apple Sales International, T-778/16 ja T-892/16

Samuti tühistas Üldkohus komisjoni otsuse, millega tunnistati ebaseaduslikuks abi, mida **Valencia autonoomne piirkond (Hispaania) andis Hispaania jalgpalliklubidele Valencia CF ja Elche C**. Komisjoni sõnul anti seda abi nimetatud klubidega seotud organisatsioonidele garantiidena pangalaenuks, mis viimased olid võtnud osalemiseks selle klubi kapitali suurendamisel, millega nad olid vastavalt seotud. Üldkohus leidis siiski, et komisjoni otsuses tehti mitu viga, eelkõige seoses võrreldavate garantiide olemasoluga turul.

→ **12. märtsi 2020. aasta kohtuotsused**
Valencia Club de Fútbol ja Elche Club de Fútbol, T-732/16 ja T-901/16

Seevastu jättis Üldkohus rahuldamata hagid komisjoni otsuse peale, millega tunnistati ebaseaduslikuks abi, mida **Sardiinia autonoomne piirkond andis mitmele Sardiiniat teenindavale lennuettevõtjale**. See abi, mille eesmärk oli parendada saare lennuteenust ja tagada saare reklaamimine turismisihtkohana, anti kasusaajate käsutusse Sardiinia peamiste lennujaamade käitajate vahendusel. Üldkohus kinnitas, et abi ei antud mitte nendele käitajatele, vaid asjaomastele lennuettevõtjatele, kes peavad niisiis selle tagasi maksma.

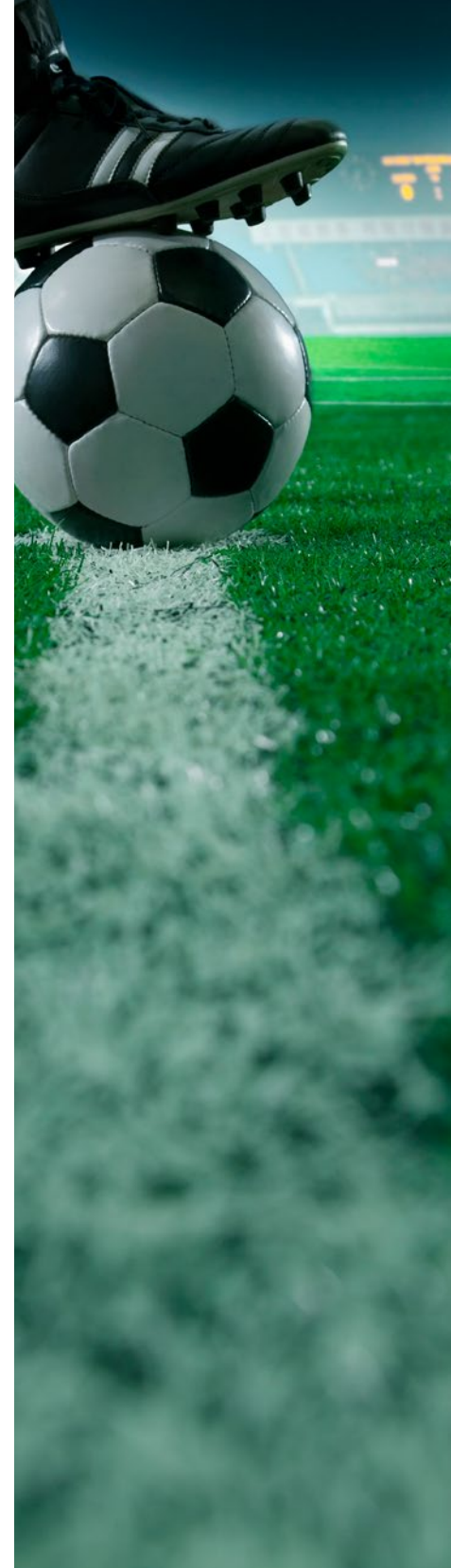
→ **13. mai 2020. aasta kohtuotsused**
Volotea, Germanwings ja easyJet, T-607/17, T-716/17 ja T-8/18

Üldkohus jättis ka muutmata komisjoni otsuse, mille kohaselt kujutas **Hispaania maksustamiskord, mida kohaldatakse teatavatele kapitalirendilepingutele, mis laevatehased on majandushuviühingutega sõlminud**, endast maksusoodustusi võimaldava investeerimisvahendina abikava, millest said kasu asjaomaste majandushuviühingute liikmed. Komisjon leidis, et selline kava, mille raames mereveoettevõtja ostis laeva mitte otse laevatehaselt, vaid majandushuviühingu vahendusel, on **siseturuga osaliselt kokkusobimatu**, kuna see võimaldas ka mereveoettevõtjatel saada 20–30% hinnaalandust Hispaania laevatehaste ehitatud laevade ostuhinnalt.

→ **23. septembri 2020. aasta kohtuotsus**
Hispaania jt vs. komisjon, T-515/13 RENV jt

Üldkohus jättis muutmata otsuse, milles komisjon tuvastas, et **piiramatu riigigarantii, mille Prantsusmaa andis IFP Énergies nouvelles'ile (IFPEN), s.o Prantsuse avalik-õiguslik asutus, mis tegeleb muu hulgas energiaalase teadus- ja arendustegevusega**, on meede, mis on osaliselt riigiabi. Üldkohus leidis, et IFPEN ja Prantsusmaa ei suutnud ümber lükata eeldust, et niisuguse garantii andmisega sai selle saaja majandusliku eelise oma konkurentide ees.

→ **5. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus**
Prantsusmaa vs. komisjon jt, T-479/11 RENV jt

Konkurents

Üldkohus – tagab, et liidu institutsioonid järgivad Euroopa Liidu õigust

[Vt YouTube'i videot](#)

Vaba konkurents aitab parandada liidu kodanike heaolu, pakkudes neile suurema valiku parima kvaliteedi ja konkurentsivõimelisemate hindadega kaupu ja teenuseid. Selle saavutamiseks on liidu õigusnormide eesmärk vältida siseturul konkurentsipiiranguid ja -moonutusi. Kõige olulisemad normid konkurentsi valdkonnas on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus. Nendes normides keelatakse nii vaba konkurentsi kahjustavad kokkulepped kui ka turgu valitseva seisundi kuritarvitamine.

Euroopa Kohus ja Üldkohus tõlgendasid 2020. aastal neid eeskirju mitmes erinevaid majandussektoreid puudutavas kohtuasjas.

.....

Üldkohus tühistas **osaliselt** komisjoni **kontrolliotsused**, mis tehti kahtluse tõttu, et mitu **turustussektoris** tegutsevat Prantsuse ettevõtjat on osalenud konkurentsivastases tegevuses. Üldkohus oli seisukohal, et komisjon ei tõendanud, et tal oli piisavalt veenvaid kaudseid tõendeid, mis võimaldasid kahtlustada ettevõtjate tulevase äristrateegiaid puudutava teabe vahetamist.

→ [5. oktoobri 2020. aasta kohtuotsused](#)
[Casino jt, T-249/17, T-254/17 ja T-255/17](#)

Üldkohus kinnitas komisjoni tõendatud **keelatud kokkuleppe** olemasolu **kiipkaardi kiipide turul** mitme ettevõtja vahel, kes kooskõlastasid oma hinnapoliitikat. Üldkohus **vähendas** siiski **trahvi**, mille komisjon oli määranud muu hulgas äriühingule Infineon, võttes arvesse asjaolu, et viimasel oli oma konkurentidega vähe konkurentsivastaseid kontakte ning et üks komisjoni nimetatud kontaktidest ei leidnud piisavalt tõendamist.

→ **8. juuli 2020. aasta kohtuotsus**
[Infineon Technologies, T-758/14 RENV](#)

Üldkohtul tuli esimest korda otsustada rahvusvahelise spordialaliidu eeskirjade õiguspärasuse üle. Üldkohus leidis, et **International Skating Unioni** (Rahvusvaheline Uisuliit) eeskirjad, mis nägid ette karistused **sportlastele, kes osalevad kiirusutamisevõitlustel, millele uisuliit ei ole luba andnud, takistavad vaba konkurentsi**. Üldkohus leidis, et nende eeskirjadega ette nähtud **eelneva loa süsteemist tulenevaid piiranguid ei saa õigustada spordi usaldusvääruse kaitse eesmärgiga**.

→ **16. detsembri 2020. aasta kohtuotsus**
[International Skating Union, T-93/18](#)

Üldkohus jättis muutmata komisjoni otsuse, milles tuvastati **Leedu riikliku raudtee-ettevõtja** Lietuvos geležinkeliai AB (LG) **turgu valitseva seisundi kuritarvitamine** Leedu raudteekaubaveo turul. LG sõlmis äriühinguga Orlen raudtee-kaubaveolepingu naftatoodete veoks Lääne-Euroopasse. LG-ga tekkinud vaidluse järel soovis Orlen usaldada kaubaveo Läti riiklikule raudtee-ettevõtjale. Kuna LG likvideeris raudteeliini, mis ühendas Leedus asuvat kauba lähtekohta Lätiga, takistas ta Läti konkureerival ettevõtjal Orleniga lepingu sõlmimist. Selline tegevus loeti turgu valitseva seisundi kuritarvitamiseks.

→ **18. novembri 2020. aasta kohtuotsus**
[Lietuvos geležinkeliai, T-814/17](#)

Seoses kohtuasjaga, kus vaidlesid Saksamaal hotelli pidav äriühing ja Madalmaade õiguse alusel asutatud äriühing Booking.com BV, kes käitab majutuse broneerimise platvormi, otsustas Euroopa Kohus, kelle poole pöördus Saksamaa kohus, et hotell, kes **kasutab platvormi Booking.com, võib kaevata Booking.com-i selle liikmesriigi kohtusse, kus hotell asub**, selleks et nõuda **turgu valitseva seisundi võimaliku kuritarvitamise lõpetamist**. Booking.com väitis omalt poolt, et tema vastu tuleb hagi esitada selle liikmesriigi kohtule, kus on tema asukoht. Euroopa Kohus selle väitega ei nõustunud.

→ **24. novembri 2020. aasta kohtuotsus**
[Wikingerhof GmbH & Co. KG vs. Booking.com BV, C-59/19](#)

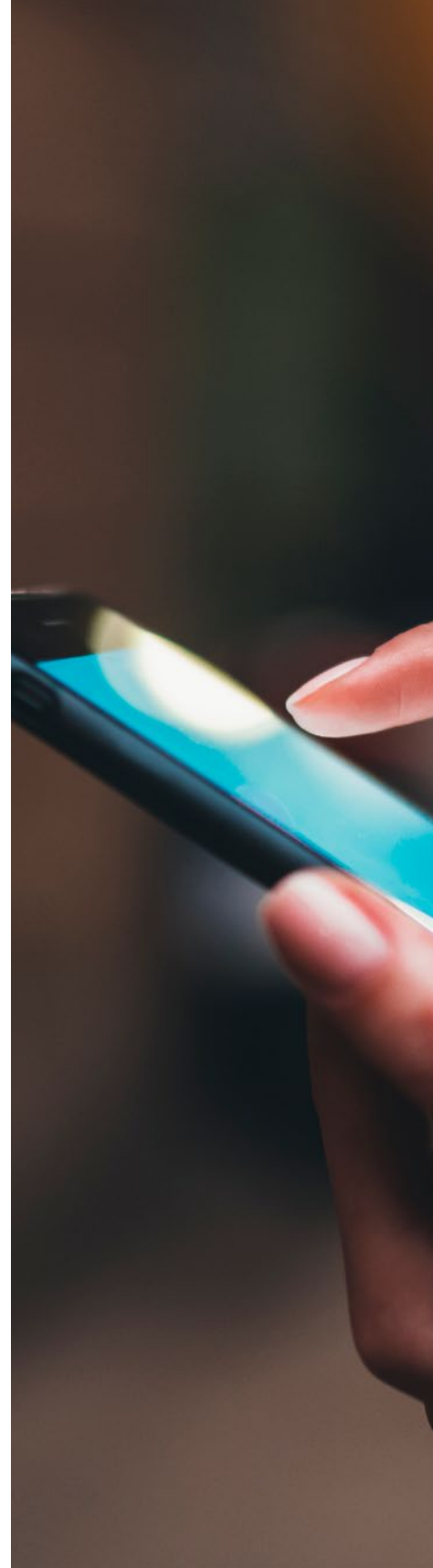
Turgu valitsev seisund **elektronilise side turul ja mediaturul** võib seada ohtu teabe mitmekesisuse. See kaalutus andis tõe Itaalia õigusnormidele, mis keelasid ettevõtjatel, kellel on elektronilise side turul märkimisväärne turujõud, saavutada olulise majandusliku ulatuse mediaturul. Kontekstis, kus Prantsuse äriühing Vivendi tegi agressiivset kampaaniat Itaalia äriühingu Mediaset aktsiate omandamiseks ja sellele järgnesid vaidlused, leidis Euroopa Kohus siiski, et **kui sellised õigusnormid ei kaitse teabe mitmekesisust**, on nende puhul tegemist **keelatud piiranguga asutamisevabadusele**.

→ **3. septembri 2020. aasta kohtuotsus**
[Vivendi SA, C-719/18](#)

Ettevõtjate koondumise vallas tühistas Üldkohus **otsuse**, millega komisjon **keeldus heaks kiitmast Telefónica UK kavandatavat ülevõtmist Hutchison 3G UK poolt**. Üldkohus otsustas, et komisjon ei tõendanud, et selline ülevõtmine takistaks märkimisväärselt tõhusat konkurentsi **Ühendkuningriigi mobiilsideteenuste turul**. Ta märkis ka, et komisjon ei tõendanud, et selline tehing tooks kaasa teenuste hinnatõusu ja kvaliteedi languse.

→ **28. mai 2020. aasta kohtuotsus**
CK Telecoms UK Investments, T-399/16

Google

Pangandussektor ja maksustamine

Liidu siseturgu (ühtne turg) käsitlevad eeskirjad võimaldavad kaupu ja teenuseid liidus vabalt turustada. Selleks, et muu hulgas vältida ettevõtjatevahelist konkurentsi moonutamist, on liikmesriigid kokku leppinud kaupade ja teenuste maksustamist käsitlevate eeskirjade ühtlustamises. Ühtlasi on liidu tasandil võetud meetmeid, et kooskõlastada teatud määral majanduspoliitikat ning äriühingute ja tulu maksustamise eeskirju, et need oleksid õiglased, tõhusad ja majanduskasvu soodustavad. Üksikisikute tasutav maksusumma ja viis, kuidas maksudena kogutud summasid kasutatakse, on siiski liikmesriikide pädevuses.

.....

Kohtuasjas, mis puudutas äriühingut **Google Ireland**, otsustas Euroopa Kohus, et Ungari õigusnormid, millega on kehtestatud muus liikmesriigis asuval reklaamiteenuste osutajale registreerimiskohustus, selleks et tal tekiks kohustus tasuda **Ungari reklaamimaksu**, on liidu õigusega, täpsemalt **teenuste osutamise vabaduse põhimõttega** kooskõlas. Seevastu leidis Euroopa Kohus, et sama põhimõttega ja proportsionaalsuse põhimõttega on vastuolus Ungari õigusnormid, millega määratakse registreerimiskohustust mittetäitvale teenuseosutajale trahvid, mille summa võib mõne päeva möödudes olla mitu miljonit eurot.

→ [3. märtsi 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Google Ireland, C-482/18](#)

Ühes teises Ungari kohtuasjas otsustas Euroopa Kohus, et **erimaks, mida Ungaris kogutakse telekommunikatsiooniettevõtjate ja jaemüügisektori ettevõtjate käibelt**, on liidu õigusega kooskõlas. Nimetatud ettevõtjatel, kelle kapitalis kuulub enamusosalus teiste liikmesriikide füüsilistele või juriidilistele isikutele, on asjaomastel Ungari turgudel kõige suurem käive, ja seega tasuvad peamiselt nemad seda erimaksu. Euroopa Kohus otsustas siiski, et see asjaolu peegeldab nende turgude majanduslikku tegelikkust **ega kujuta endast seega nende ettevõtjate diskrimineerimist**.

→ [3. märtsi 2020. aasta kohtuotsused](#)
[Vodafone Magyarország ja Tesco-Global Áruházak, C-75/18 ja C-323/18](#)

Üldkohus tegi 2020. aastal neli esimest kohtuotsust, mis käsitlevad **Euroopa Keskpanga (EKP) otsuseid määrata** krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve raames **rahalisi sanktsioone. Üldkohus tühistas osaliselt kolm otsust**, kuna need olid ebapiisavalt põhjendatud. Nimelt puudusid igasugused täpsustused meetodi kohta, mida EKP määratud sanktsiooni suuruse kindlaksmääramisel kasutas.

→ [8. juuli 2020. aasta kohtuotsused](#)
[VQ vs. EKP, T-203/18, T-576/18, T-577/18 ja T-578/18](#)

Intellektuaalomand

Euroopa Kohus ja Üldkohus tõlgendavad ja kohaldavad õigusnorme, mille liit on intellektuaalomandi (autoriõigus, kaubamärgiõigus, tööstusdisainilahenduste kaitse, patendiõigus) kaitseks ja tagamiseks vastu võtnud, et suurendada ettevõtjate konkurentsivõimet.

Mõlemad liidu kohtud käsitlesid 2020. aastal seda valdkonda korduvalt ning täpsustasid nii intellektuaalomandiõiguste rikkumise eest kohaldatava vastutuse piire kui ka intellektuaalomandi kaitsmise tingimusi, pöörates kaubamärgi valdkonnas erilist tähelepanu mõistetele „eristusvõime“ ja „segiajamise tõenäosus“.

.....

Füüsiliste isikute ja äriühingute vastutuse kohta liidu kaubamärgiga antavate õiguste rikkumise eest otsustas Euroopa Kohus, et asjaolu, et Amazon **pelgalt ladustab** veebimüügplatvormil (Amazon-Marketplace) **kaubamärgist tulenevat õigust rikkuvat kaupa, ei tähenda, et Amazon on seda õigust rikkunud**. Ettevõtja, kes ladustab kolmandast isikust müüja nimel võltsitud kaupa, ilma et ta oleks teadlik kaubamärgiõiguse rikkumisest, ei kasuta nimelt ise seda kaubamärki õigusvastaselt, kui tema eesmärk ei ole müüjana neid tooteid müügiks pakkuda või turule viia.

→ 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus
Coty Germany, C-567/18

Kaubamärgi kehtivuseks vältimatult vajaliku eristusvõimega seoses tuletas Üldkohus meelde, et kujul, mida tahetakse registreerida **ruumilise kaubamärgina**, puudub eristusvõime, kui see ei **erine märkimisväärselt asjaomase sektori normist või tavast**. Kingapaelu käsitlevas kohtuasjas märkis Üldkohus, et nende kuju uudsus ja ilus disainilahendus ei ole iseenesest piisavad järelmaks, et kaubamärgil on eristusvõime. Kaubamärgi ülesanne on nimelt **tähistada toote kaubanduslikku päritolu ja võimaldada** seega tarbijatel seostada konkreetseid kaupu konkreetse ettevõtjaga.

→ 5. veebruari 2020. aasta kohtuotsus
Hickies, T-573/18

Samamoodi märkis Üldkohus kohtuasja puhul, mis puudutas küll **kujutismärki**, et **ketiga ümbritsetud lõvi pea motiiv** on **nööpide** ja **juveeltoodete** levinud ja tüüpiline kujutamise viis ja seega **puudub** sellel asjaomase kauba osas **eristusvõime**. Ühes teises kohtuasjas heitis Üldkohus EUIPO-le seevastu ette, et ta ei võtnud arvesse teatud tõendeid, et hinnata **kottide ja kohvrite puhul malelaua mustri** koosneva kaubamärgi **kasutamise käigus omandatud eristusvõimet**.

→ 5. veebruari 2020. aasta kohtuotsused
Pierre Balmain, T-331/19 ja T-332/19

→ 10. juuni 2020. aasta kohtuotsus
Louis Vuitton Malletier, T-105/19

Samuti puudub sõnamärgil eristusvõime, kui see üksnes kirjeldab selle kauba omadust, mille jaoks registreerimist taotleti. Üldkohus leidis, et sõnamärgil **WAVE** akvaariumilampide jaoks **võib olla eristusvõime, kuna sõna „wave“ ei kirjelda nende lampide omadust**.

→ 23. septembri 2020. aasta kohtuotsus
Tetra GmbH, T-869/19

Just sellest aspektist, et **eristusvõime kahe tähise vahel**, mis kujutavad pasunat postiteenuste tähistamiseks, **on nõrk, välistas** Üldkohus nende tähiste **segijamise tõenäosuse**. Riiklikud postiettevõtjad kasutavad traditsiooniliselt liidus postipasuna kujutist, mis on tihtipeale kollase taustal. Avalikkus ei seosta seega postipasunat või kollast värvi konkreetse äriühinguga, vaid laiemalt määratlemata hulga riiklike postiettevõtjatega.

→ 11. novembri 2020. aasta kohtuotsus
Deutsche Post, T-25/20

Samuti seoses segiajamise tõenäosusega kahe kaubamärgi vahel, kuid mille registreerimist taotleti seekord sporditarvete ja -rõivaste jaoks, otsustas Euroopa Kohus, et **jalgpalluri Lionel Messi maine on selline, mis teeb olematuks igasuguse tõenäosuse** tema kaubamärgi MESSI ja Hispaania äriühingule kuuluva varasema kaubamärgi MASSI **segiajamiseks**.

→ [17. septembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Messi, C-449/18 P jt](#)

Ühes teises kohtuasjas, kus hinnati segiajamise tõenäosust, rõhutas Üldkohus veel, et **sama sõna olemasolust kahes kaubamärgis** (konkreetsel juhul sõna „Teruel“ kaubamärkides AIRESANO BLACK EI IBERICO DE TERUEL ja JAMON DE TERUEL CONSEJO REGULADOR DE LA DENOMINACION DE ORIGEN) **ei piisa segiajamise tõenäosuse tekitamiseks**.

→ [28. mai 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Consejo Regulador, T-696/18](#)

Kahe kaubamärgi sarnasuse kriteeriumiga seoses leidis Üldkohus, et sõnamärk LOTTOLAND, mille registreerimist taotleti tööstuslike teenuste jaoks, on **väga sarnane** varasemate kujutismärkidega LOTTO, mille registreerimist taotleti hasartmängude jaoks. Üldkohus siiski märkis, et nende kaubamärkide vahel puudub igasugune seos, arvestades eelkõige seda, et **asjaomased teenused ja vastavad sihtrühmad on olemuselt erinevad**. Kuna selline **seos puudub, ei tähenda** kaubamärgi LOTTOLAND **kasutamine varasemate kaubamärkide eristusvõime või maine ärakasutamist** ega nende kahjustamist.

→ [11. novembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Lottoland, T-820/19](#)

Alati ei ole eristavaid tähiseid käsitleva vaidluse pooleks üksikisikud või ettevõtjad, vaid hoopis liikmesriigid, nagu see oli vaidluses, mis puudutas sõna „**Teran**“ kasutamist Sloveenias ja Horvaatias kultiveeritavate veiniviinamarjasortide jaoks. Pärast Sloveenia ühinemist liiduga 2004. aastal tunnustati seda nimetust kaitstud päritolunimetuseks. 2017. aastal sätestati määruses, et alates Horvaatia ühinemisest liiduga 2013. aastal võib sõna „Teran“ kasutada ka **teatavate Horvaatia veinide puhul**. Üldkohus **jättis rahuldamata Sloveenia nõude** tühistada nimetatud määrus, mis võimaldab **kaitstud päritolunimetustel rahumeelselt koos eksisteerida, ilma et kahjustataks õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid**.

→ [9. septembri 2020. aasta kohtuotsus](#)
[Sloveenia vs. komisjon, T-626/17](#)

Euroopa institutsioonide toimimine

Liidu mõlema kohtu ülesanne on kontrollida, kas liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktid (või teatud aktide vastu võtmata jätmine) on kooskõlas liidu õigusega. Euroopa Kohus ja Üldkohus on seega õigussubjektide õiguste kohtuliku kaitse tagajad, kui liidu tasandil langetatud otsused neid otseselt ja isiklikult puudutavad. Seevastu liikmesriigi asutuste aktide õiguspärasuse kontrollimine riigisisese õiguse alusel on üksnes liikmesriigi kohtute pädevuses.

Liidu kohtutesse pöördus korduvalt Gobierno autonómico de Cataluña (Kataloonia autonoomne valitsus, Hispaania) asepresident **O. Junqueras i Vies** seoses tema valimisega Euroopa Parlamenti 2019. aastal. Üldkohtu asepresident ning hiljem Euroopa Kohtu asepresident apellatsioonimenetluses jätsid rahuldamata tema ajutiste meetmete kohaldamise taotluse kaitsta tema kui parlamendiliikme puutumast. Lisaks tunnistas Üldkohus **vastuvõetamatuks tema nõude tühistada Euroopa Parlamendi otsus, milles teatati tema ametikoha vabaksjäämisest**. Nimelt ei saanud Euroopa Parlament seada kahtluse alla Hispaania ametiasutuste otsuseid, millega määrati riigisisese õiguse alusel O. Junqueras i Viesi volituste äravõtmine ja tema Euroopa Parlamendi liikme koha vabaksjäämine.

- 3. märtsi 2020. aasta kohtumäärus
Junqueras i Vies, T-24/20 R
- 8. oktoobri 2020. aasta kohtumäärus
Junqueras i Vies, C-201/20 P(R)
- 15. detsembri 2020. aasta kohtumäärus
Junqueras i Vies, T-24/20

Üldkohus jättis rahuldamata hagi, milles paluti tuvastada, et Euroopa Ülemkogu keeldus õigusvastaselt välistamast Tšehhi peaministri osalemist tema väidetava huvide konflikti tõttu selle institutsiooni kohtumistel, mis puudutasid liidu mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 vastuvõtmist. Üldkohus leidis, et **üksnes liikmesriikide pädevuses on määrata, kas neid esindab Euroopa Ülemkogu kohtumistel riigipea või valitsusjuht**, ning määrata kindlaks põhjused, mis võivad viia selleni, et ühel neist isikutest on võimatu liikmesriiki Euroopa Ülemkogu kohtumistel esindada.

→ [17. juuli 2020. aasta kohtumäärus](#)
[Wagenknecht, T-715/19](#)

J. Shindler ja teised Ühendkuningriigi kodanikud elavad juba pikka aega Itaalias ja Prantsusmaal. Sellest tulenevalt ei lubatud neil osaleda Brexiti üle toimunud referendumil ega 2017. aasta parlamendivalimistel, ehkki need hääletused olid nende liidu kodaniku staatuse säilimiseks määrava tähtsusega. Niisiis esitasid nad Üldkohtule hagi, milles palusid „tuvastada [komisjoni] tegevusetuse“ seetõttu, et ta „ebaseaduslikult hoidu[s] Euroopa kodakondsuse kaitsmisest“. Üldkohus jättis hagi rahuldamata, leides, et **komisjonil ei ole pädevust** võtta vastu siduvat akti, mille eesmärk on pärast Ühendkuningriigi liidust väljaastumist säilitada teatavate Ühendkuningriigi kodanike Euroopa kodakondsus.

→ [14. juuli 2020. aasta kohtumäärus](#)
[Shindler, T-627/19](#)

B | KOHTUTEGEVUSE VÕTMENÄITAJAD

Euroopa Kohus

Euroopa Kohtule esitatakse peamiselt

- **eelotsusetaotlusi**, kui liikmesriigi kohtul on kahtlusi liidu vastuvõetud õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes. Liikmesriigi kohus peatab selleks oma menetluse ja pöördub Euroopa Kohtu poole, kes teeb otsuse tõlgenduse kohta, mis tuleb kõnealustele sätetele anda, või nende kehtivuse kohta. Olles saanud Euroopa Kohtu otsuse, võib liikmesriigi kohus seejärel oma menetluses oleva vaidluse lahendada. Kohtuasjade jaoks, milles on vastus vaja anda väga lühikese aja jooksul (näiteks varjupaiga, piirikontrolli, lapseröövi vms valdkonnas), on ette nähtud **eelotsuse kiirmenetlus**;
- **apellatsioonkaebusi** Üldkohtu lahendite peale, mille Euroopa Kohus võib appellatsioonimenetluses tühistada;
- **hagisid**, milles palutakse peamiselt:
 - tühistada liidu õigusakt (**tühistamishagi**) või
 - tuvastada, et liikmesriik on rikkunud liidu õigust (**liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi**). Kui liikmesriik ei täida rikkumise tuvastanud kohtuotsust, võib Euroopa Kohus teise hagi alusel, mida nimetatakse **teistkordseks kohustuste rikkumise hagi**ks, mõista talle rahalise sanktsiooni;
- **arvamuse** taotlusi küsimuses, kas leping, mille liit kavatseb kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida, on aluslepingutega kooskõlas. Sellise taotluse võib esitada liikmesriik või liidu institutsioon (parlament, nõukogu või komisjon).

735

saabunud
kohtuasja

Eelotsusemenetlusi

556

sh 9 eelotsuse
kiirmenetlust

Enim
eelotsusetaotlusi
esitanud
liikmesriigid

Saksamaa	139
Austria	50
Itaalia	44
Poola	41
Belgia	36

37
hagi

sh

18

liikmesriigi kohustuste
rikkumise hagi ja

2

teistkordset kohustuste
rikkumise hagi

131

apellatsioonkaebust
Üldkohtu lahendite
peale

1

arvamuse taotlus

8

tasuta õigusabi
taotlust

Kohtuasja pool, kes ei
süüda kohtukulud
tasuda, võib taotleda
tasuta õigusabi.

792

lahendatud
kohtuasja

534

eelotsusemenetlust

sh 9 eelotsuse
kiirmenetlust

37

hagi

neist

26

juhul tuvastati liikmesriigi
kohustuste rikkumine
14 liikmesriigi poolt

sh

3

teistkordse kohustuste
rikkumise kohtuotsust

204

apellatsioonkaebust
Üldkohtu lahendite
peale

neist

40

alusel Üldkohtu lahend
tühistati

Keskmine menetlusaeg

15,4

 kuud

Eelotsuse
kiirmenetlused

3,9

 kuud

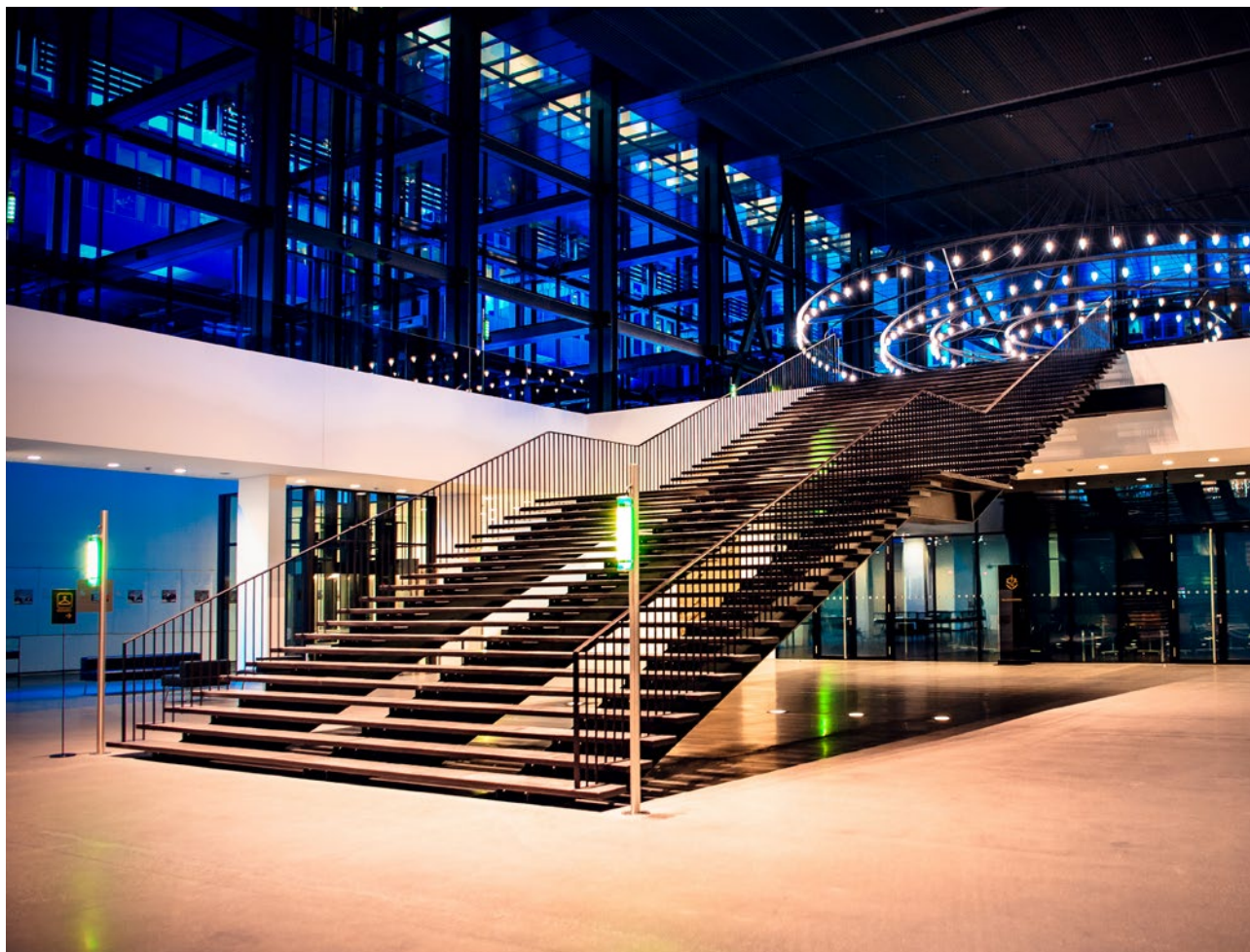
1045

pooleliolevat
kohtuasja

31. detsembri 2020. aasta
seisuga

Peamised valdkonnad

Intellektuaal- ja tööstusomand	27
Keskkond	48
Liikumis- ja asutamisvabadus ning siseturg	96
Maksustamine	95
Põllumajandus	26
Riigiabi ja konkurents	104
Sotsiaalõigus	56
Tarbijakaitse	56
Tolliliit	24
Transport	86
Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala	119

Üldkohus

Üldkohus lahendab esimeses kohtuastmes **füüsiliste või juriidiliste isikute (äriühingud, ühendused jne)** ja **liikmesriikide** esitatud hagiid Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale ning hagiid, millega nõutakse institutsioonide või nende teenistujate tekitatud kahju hüvitamist. Suur osa Üldkohtu lahendatavatest vaidlustest on majanduslikku laadi: intellektuaalomand (Euroopa Liidu kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), konkurents, riigiabi ning pangandus- ja finantsjärelevalve.

Üldkohus on samuti pädev lahendama avaliku teenistuse valdkonna vaidlusi Euroopa Liidu ja tema teenistujate vahel.

Üldkohtu lahendite peale võib Euroopa Kohtule esitada apellatsioonkaebuse, mis piirdub õigusküsimustega. Kohtuasjades, mis on juba kaks korda läbi vaadatud (esmlt sõltumatu apellatsioonikoja ja seejärel Üldkohtu poolt), võtab Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse menetlusse ainult juhul, kui selles on tõstatatud liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast oluline küsimus.

847
saabunud
kohtuasja

729
hagi,
neist

69
riigiabi ja konkurents
(sealhulgas **2** liikmesriikide
esitatud hagi)

282
intellektuaal- ja
tööstusomand

118
Euroopa Liidu avalik
teenistus

260
muud hagi (sealhulgas
10 liikmesriikide esitatud
hagi)

**Tasuta õigusabi
taotlusi**

75

Kohtuasja pool, kes ei
suuda kohtukulusid
tasuda, võib taotleda
tasuta õigusabi.

748

lahendatud
kohtuasja

631

hagi,
neist

41

riigiabi ja konkurents

237

intellektuaal- ja tööstusomand

79

Euroopa Liidu avalik teenistus

274

muud hagi

Keskmine menetlusaeg

15,4

 kuud

Nende Üldkohtu lahendite osakaal, mille peale esitati apellatsioonkaebus Euroopa Kohtule

23%

Pooleliolevad kohtuasjad

(31. detsembri 2020. aasta
seisuga)

1497

Hagide peamised valdkonnad

Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad	182
Intellektuaal- ja tööstusomand	319
Keskkond	14
Konkurents	78
Majandus- ja rahanduspoliitika	156
Piiravad meetmed	65
Põllumajandus	21
Riigiabi	292
Riigihanked	21
Õigus tutvuda dokumentidega	24

3

Kohanemise ja Euroopa õigusemõistmise tegevuse jätkumise aasta

A | Kohtusekretäri sissejuhatus

B | Kriisiohje etapid

C | Ülevaade kohtu tegevusest pandeemia ajal

Fookus

- Kaugühenduse teel peetud kohtuistungid suuliste seisukohtade ärakuulamiseks
- Suhted üldsusega
- Mitmekeelsuse peadirektoraadi panus institutsiooni tegevuse järjepidevuse tagamisel
- Pandeemia paneb infotehnoloogia proovile

A | Kohtusekretäri sissejuhatus

Euroopa Kohtu kohtusekretär, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, juhib presidendi alluvuses haldusüksusi. Kohtusekretär kirjeldab üksuste pühendumust kohtutegevuse toetamisele aastal, mil need üksused pidid toime tulema uute väljakutsetega.

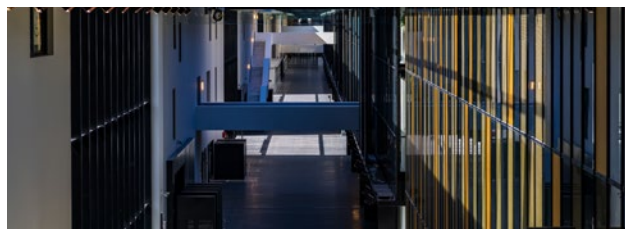
Individaalses plaanis oli 2020. aasta sellesse jälje jätnud piirangute, haiguse ja ebakindluse tõttu igaühe jaoks keeruline aasta.

Institutsiooni üksuste haldamise tasandil oli see aasta suur väljakutse, millega saadi hakkama tänu kindlameelsusele, meetodile ja kohanemisvõimele. Väga lühikese aja jooksul tuli institutsiooni töökorraldus täielikult ümber kujundada. Vajadusest kohaneda, uuendusi teha ja end taasavastada ei pääsenud ükski üksus.

Õnneks sai institutsioon tugineda kriisiolukordadeks paika pandud struktuurile ja menetlustele. See struktuur põhineb kriisiüksusel, mis on pädev võtma kogu institutsiooni tasandil vastu olulisi otsuseid seoses kriisiolukorraga ja selle arenguga. Kriisiüksus võtab vastavad üldmeetmed (kaugtöö korraldus, personalijuhtimise horisontaalmeetmed...). Need üldised otsused viiakse seejärel ellu kriisijuhtimiskeskuse tasandil, mis koosneb kõikide operatiivüksuste esindajatest, kes tagavad tegevuse jätkumise igas üksuses. Korrapäraste

koosolekute käigus tagas kriisijuhtimiskeskus ka tagasiside kriisiüksusele, et võimaldada olukorda juhtida.

See kriisijuhtimine, mis kaasas tihedalt üksused ja institutsiooni mõlemad kohtud, võimaldas võtta **sidusaid meetmeid, mille keskmes on kolm üheaegset ja omavahel seotud eesmärki**: kindlustada töötajate ja institutsiooni ruume külastavate inimeste terviseohutus, tagada õigusemõistmisalase tegevuse jätkumine ja olla töötajatele toeks.

→ Selleks et kindlustada **terviseohutus institutsiooni hoonetes ja kaitsta töötajaid** nakatumisohu eest, otsustati 10. märtsil, et ülesandeid, mille puhul on see võimalik, täidavad isikud, kes neid täitma peavad, kodus. See **kodus töötamise korraldus** muudeti seejärel üldiseks ja kohustuslikuks alates esmaspäevast, 16. märtsist juba enne, kui riigi ametiasutused otsustasid liikumispiirangud kehtestada. Kohtu ruumid suleti, välja arvatud isikutele, kes täitsid esmatähtsaid ülesandeid, mida ei olnud võimalik täita distantsilt. Tänu sellele, et turvateenistus ja meditsiiniteenistus jälgisid regulaarses koostöös Luksemburgi ametiasutustega pidevalt tervishoiuolukorra ja õigusliku konteksti arengut Luksemburgis ja naaberriikides, kohandati seda korraldust eri etappides eesmärgiga saavutada tasakaal tervishoiutingimuste, ruumide külastuse määra, õigusemõistmisealase tegevuse säilitamise ja töötajate vajaduste vahel.

Samal ajal kaugtöö korraldusega oli inimeste tervise kaitse üks põhivahendeid **täpsete ja rangete terviseprotokollide kehtestamine ja rakendamine**. Selleks et liidu õigusemõistmine jätkuks, avas kohus taas istungisaalid alates 25. maist. Sellest tulenevalt oli – logistilisest ja terviseohutuse seisukohast – vaja, et ruumides ei viibiks iga päev kohal mitte ainult kohtuistungite korraldamiseks vajalikud töötajad, vaid ka advokaadid ja esindajad, kes tulevad kohale kogu Euroopa Liidust. Kõikide eriti rangete meetmete kohaldamine (kehatemperatuuri mõõtmine hoonetesse sisenemisel, kohustuslik maskikandmine ühisruumides ja kohtuistungitel, füüsilise distantsi hoidmine liikumisvoogude eraldamisega, sageli kasutatavate ruumide desinfitseerimine, alkoholipõhise geeli jaoturite, kaitsesirmide või märgistuse paigaldamine, teadlikkuse suurendamine mitmesuguste teadaannetega) võimaldas tagada kõikide asjasse puutuvate isikute parima võimaliku kaitse ja pakkuda neile samas rahuldavaid vastuvõtutingimusi.

→ Avalike kohtuistungite jätkamine oli vajalik, et **tagada Euroopa õigusemõistmise tegevuse järjepidevus**. Enne kohtuistungite jätkumist suudeti kohtutegevus säilitada kohtuasjade lahendamiseks distantsilt, eeskätt kohandatud menetluskorra abil. Poolte esindajaid teavitati nõuetekohaselt menetluslikest tagajärgedest, mis tulenesid kriisiolukorrast ja kohtute kohtusekretäride võetud meetmetest, sellele pühendatud kohas institutsiooni veebisaidil.

Tehnilises plaanis kiirendasid institutsiooni IT-teenistused alates veebruarist kaugtööseadmetega varustamise programmi. Ribalaiust suurendati kümnekordselt esimeste liikumispiirangute kuupäevale järgnenud esimestel nädalatel ning turvaline audiosüsteem ja hiljem videokonferentside süsteem tehti väga kiiresti kättesaadavaks kõikidele teenistustele.

Nagu järgnevatel lehekülgedel on üksikasjalikult kirjeldatud, viis institutsioon sisse uuendusi, et lahendada mõne poolte esindajate reisiraskused. Teenistuste, mõlema kohtu ja nende kohtukantseleide märkimisväärse koostöö tulemusel loodi unikaalne kohtuistungitel videokonverentsi teel distantsilt osalemise süsteem, mis pakkus sünkroontõlget potentsiaalselt 24 liidu ametlikust keelest 24 liidu ametlikku keelde.

Lõpuks, **ressursside tõhusaks haldamiseks** suunati regulaarselt mõned töötajad, kelle tegevus tulenevalt nende täidetavate ülesannete laadist vähenes, ajutiselt teenistustesse, mille töökoormus – vastupidi – kasvas. See solidaarsus ja vastastikune oskuste ja kogemuse suurendamine oli suur pluss raskuste ületamisel ja on samuti väärtuslikud töötajate institutsiooni ruumidesse naasmise õnnestumiseks.

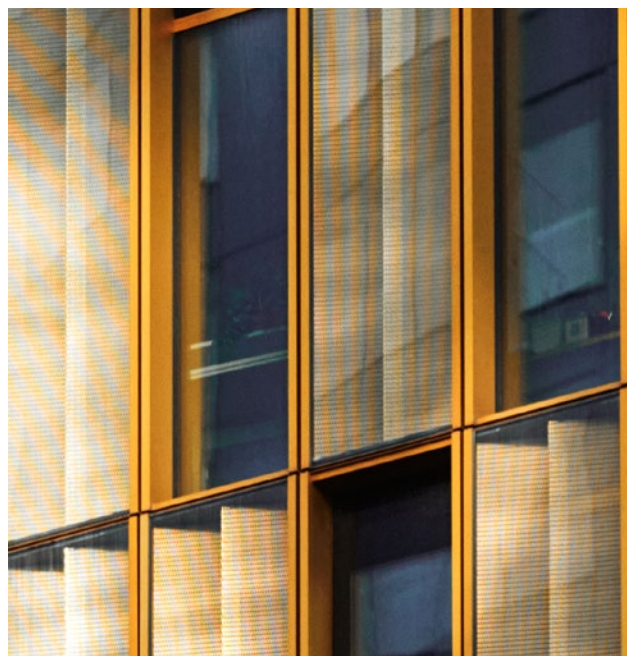
- Viimane kriisiohje raames taotletud eesmärk oli **töötajate toetamine kogu sel perioodil**, mis oli täiesti uus ja millele olid iseloomulikud keerulised isiklikud olukorrad.

Erilist tähelepanu pöörati nii viirusesse nakatunutele kui ka nakatumisohus olevatele inimestele, eralduses elavatele inimestele või nendele, kes pidid koju jäänud laste eest hoolitsema. Neile osutasid abi personaliosakond, meditsiiniteenistuse arstid ja õed ning psühholoog-nõustaja. Juhul kui seda paluti, võtsid ka osakonnajuhatajad neid erilisi olukordi arvesse, et kohandada asjasse puutuvate inimeste ülesannete täitmise viisi.

Lisaks pööras institutsioon kriisi algusest saati suurt tähelepanu vajadusele **tagada töötajate selge, arusaadav, sidus ja asjakohane teavitamine**. Loodi täiendavad ja struktureeritud suhtluskanalid, millest igaühel oli oma otstarve: veebisait, kuhu koondati kogu asjakohane teave, oluliste sõnumite saatmine töö- ja era-aadressile selleks loodud e-postkasti kaudu ja SMSi teel ning töötajatele e-kirjaga operatiivsete teadaannete saatmine eesmärgiga teavitada regulaarselt olukorra arengust ja võetud kaasnevatest meetmetest.

Veebikoolituste (*e-learning*) pakkumist suurendati, et töötajad arendaksid jätkuvalt oma oskusi. Kõrgema ja keskastme juhid tegid samuti läbi meeskondade distantsilt juhtimise spetsiaalse koolituse.

Kaks küsitlust viidi läbi vastavalt kõikide töötajate ja juhtkonna seas, et saada nende hinnang rakendatud töökorralduse kohta eesmärgiga teha teatavad kohandused ja analüüsida kriisiohje raames ellu viidud uuendusi pikaajalisemas perspektiivis.

Lõpuks, Luksemburgis asuva haldusjuhtide kogu **institutsioonidevahelises raamistikus** pandi 2020. aasta detsembris paika Luksemburgi pädevate asutustega tehtava koostöö alused, et institutsioonid panustaksid oma võimaluste piires institutsioonide töötajate **vaktsineerimise kampaania** kordaminekusse.

Pandeemiakriis ja vajadus leida lahendusi institutsiooni korraldusele pandeemiast põhjustatud tagajärgedega tegelemiseks viisid käimas või pelgalt eos olevate muutuste muljet avaldava kiirendamiseni.

Lisaks ohkusele selle üle, et koos suudeti **säilitada tegevus peaaegu samal tasemel varasemaga, jätkata käimasolevaid projekte ja tagada samal ajal terviseohutuse väga ranged tingimused**, annab institutsiooni jaoks selle täiesti uute väljakutsetega perioodi haldamine aimu **püsivatest ja positiivsetest muutustest** töömeetodite või isegi töösuhte enda käsitluses, nagu ka virtuaalse kohaloleku võimalustest.

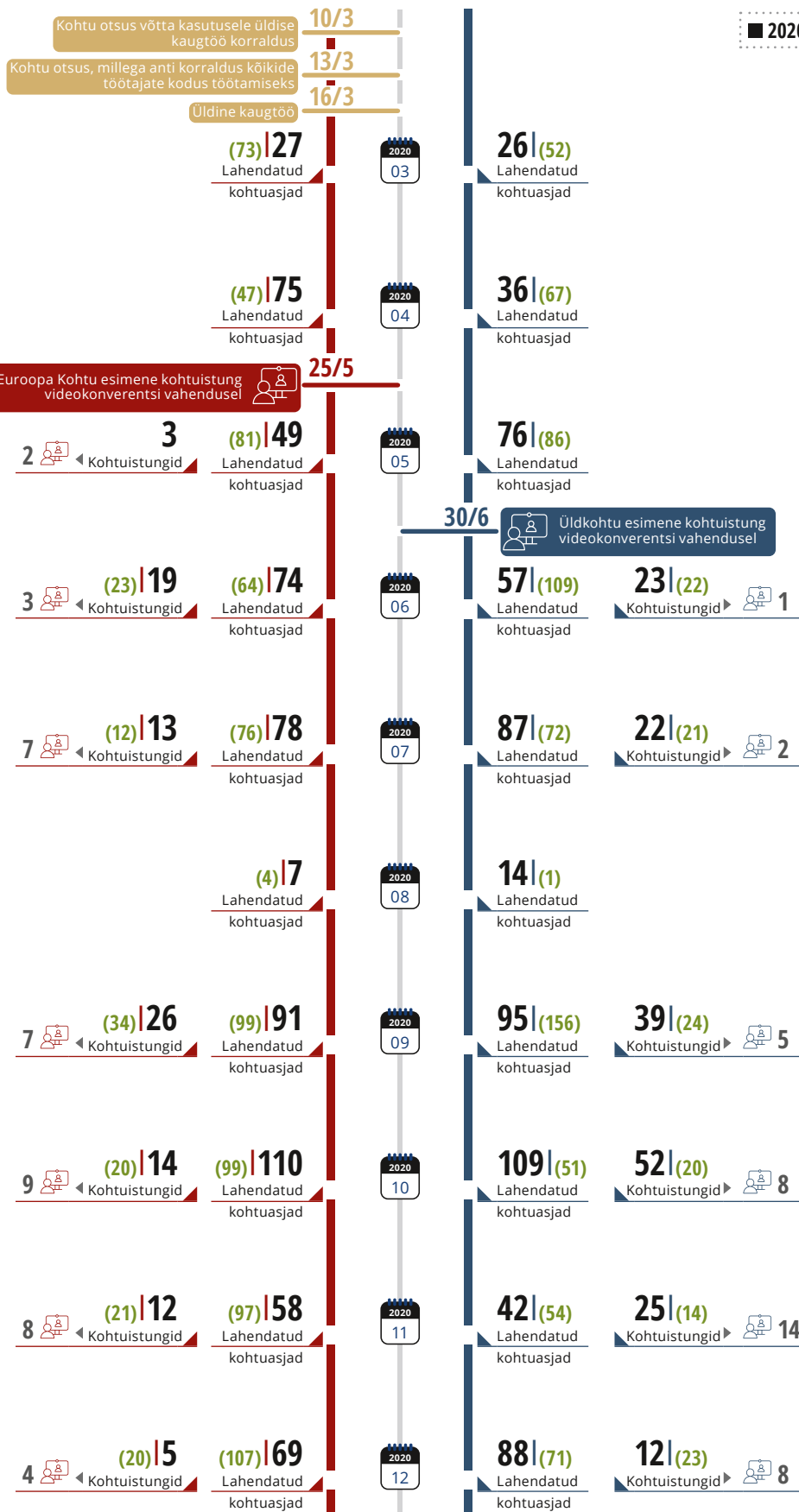
Alates 16. märtsist 2020 on (täielik või osaline) kaugtöö kõikide töötajate reaalsus. Asjaoludest tingituna sellise töökorralduse järkjärgulise kehtestamise käigus kerkisid **uue olukorra väljakutsed** iseenesest esile: otsusevoogude elektroonilistele alustele viimine ja lihtsustamine, töötajate autonoomsuse edendamine ja nende töö kvaliteedi tagamine, töö- ja eraelu tasakaalu ümberhindamine, solidaarsus institutsioonisiseselt ja

institutsiooniga, suhtlus institutsiooniväliste osalejatega – institutsioonide või kodanikega – tänu uute tehnoloogiate pakutavatele võimalustele.

Kui pandeemiaga seotud piirangud kaotatakse, on institutsiooni ülesanne **uute ja rikastatud tingimustega tööelu juurde naasmise raames säilitada nende muutuste tulemus**. Takistused, mis tuli ületada, on kogemused, mis muutsid meid individuaalselt ja kollektiivselt tugevamaks, vastutustundlikumaks ja solidaarsemaks. Institutsioon suutis niivõrd ebasoodsa olukorraga edukalt toime tulla tänu töötajate panusele ja ühtekuuluvusele ning juhtkonna pühendumusele ja hoolitsemisele. Tulevikus võib institutsioon arvestada nende omadustega, et valmistada ette töötajate naasmine ja tagada solidaarsus keskkonnas, kus selle korralduse uute parameetrite hulgas on liikuvus ja vastutus.

Alfredo Calot Escobar
Euroopa Kohtu kohtusekretär

B | Kriisiohje etapid

Arvestades tervishoiuolukorda Euroopa Liidus ning pidades silmas Luksemburgi ja teiste liikmesriikide ametivõimude võetud meetmeid, otsustas kohus 10. märtsil, et ülesandeid, mille puhul on see võimalik, täidavad isikud, kes neid täitma peavad, kodus. Arvestades tervishoiuolukorra arengut Euroopas ja selleks, et takistada viiruse levikut, jätkates samas õigusemõistmisalast tegevust, andis kohus **13. märtsil 2020** töötajatele korralduse **töötada** alates 16. märtsist **kodus**, välja arvatud esmatähtsaid ülesandeid täitvad isikud. Institutsiooni eesmärk oli kaitsta oma töötajaid ja kohtuistungitel osalejaid, piirates nii palju kui võimalik COVID-19 pandeemia tõttu tekkinud olukorra negatiivseid tagajärgi õigussubjektidele ja õigusemõistmisele Euroopas. Selleks et tagada tegevuse jätkumine Euroopa õigusemõistmises ja menetluste jätkumine, seisis institutsioon silmitsi enneolematu tehnoloogilise ja inimliku väljakutsega.

Üldise
kaugtöö
korraldus

2020. aasta märtsis kehtestatud reeglid

Tuginedes struktuuridele ja menetlustele, mis olid kehtestatud kriisiolukordade haldamiseks, **võeti kõik meetmed, et vältida kohtu hoonete külastust, võimaldades samas, et kohtute ja teenistuste tegevus jätkuks** tavatingimustele võimalikult lähedastes tingimustes, mida on tingimata kohandatud erandlike asjaoludega.

→ Töötajate kaitse

13. märtsil 2020 **andis** institutsioon **töötajatele korralduse mitte minna kohtu hoonetesse, välja arvatud üksikjuhtudel, kui selleks tekkis vajadus**. Sellega, et varakult rakendati arvutiseadmetega varustamise strateegiat, võimaldati pakkuda kaugjuurdepääsu alates märtsist väga suurele osale töötajatest ning järgnevatel nädalatel järk-järgult kõikidele töötajatele.

→ Õigusemõistmisalase tegevuse jätkamine

Kohtuistungite peatamine, mis algul oli plaanitud kuni 27. märtsini, lükati kehtivate reisipiirangute tõttu edasi **kuni 25. maini**. Mõlema kohtu kantseleid võtsid poolte esindajatega ühendust, et teavitada neid kohtuistungite edasilükkamisest ja anda neile täpsustusi menetluse jätkumise üksikasjade kohta, ning institutsiooni veebisaidil loodi vastav veebileht.

Kiireloomulised kohtumenetlused sel perioodil siiski jätkusid ning jätkati nende kohtuasjade menetlemist, mille menetlusstaadium seda võimaldas. **Ajavahemikus 16. märtsist kuni 25. maini lõpetas Üldkohus 51 kohtuasja menetlemise, Euroopa Kohus kuulutas 79 kohtuotsust ja esitati 47 kohtujuristi ettepanekut.**

Kohtuasjade menetlemist kohandati asjaoludele: lahendid tehti kirjalikus menetluses, pooltele saadeti kirjalikud küsimused, kohtuistungid kohtuotsuste kuulutamiseks ja kohtujuristi ettepaneku esitamiseks peeti ühel päeval nädalas, kohandati e-Curia (rakendus, mis võimaldab menetlusdokumente esitada ja kätte toimetada elektrooniliselt) kasutajakonto avamise tingimusi.

Kohtuistungite jätkamine ja töötajate osaline naasmine

Hoonetes
maksimaalselt

30%
töötajatest

Alates 2020. aasta maist kohandatud reeglid

→ Kohtuistungite suuliste seisukohtade ärakuulamiseks jätkumine

Kohtuistungid suuliste seisukohtade ärakuulamiseks **jätkusid 25. mail 2020**. Kohtu teenistused kehtestasid ranged terviseprotokollid, et võimaldada kohtuistungite pidamist võimalikult heades ohutustingimustes kõikidele õigusemõistmises osalejatele ja ka üldsusele, arvestades kohtuistungite avalikkuse põhimõtet.

Pooltel, kellel ei olnud võimalik kohale tulla, lubati erandkorras teatavatel tingimustel esineda kohtus kaugühenduse teel. Selleks lõi institutsioon uue videokonverentsi süsteemi, mis võimaldab tagada sünkroontõlke 24 ametlikust keelest 24 ametlikku keelde. Spetsiaalseid tervishoiumeetmeid võeti ka muu hulgas tõlkide suhtes, kes võisid töötada kabiinis, kus viibis korraga üks inimene.

Osa töötajaid naasis tööle kohtu ruumidesse, et oleks võimalik täita ülesandeid, mida ei olnud võimalik täita distantsilt, eelkõige Euroopa Kohtus ja Üldkohtus istungite jätkamise kontekstis. Kodus töötamine jäi põhimõtteks, et piirata inimeste hoonetes kohal viibimist institutsiooni tööks hädavajalikule tasemele, arvestades kohtuistungite jätkumist, st **20–30% töötajatest**.

Kohapeal järgiti väga rangeid hügieeni- ja distantsi hoidmise reegleid, mis olid määratletud koostöös institutsiooni meditsiiniteenistusega.

Tervishoiulukorra paranemist arvestades laiendati seda korraldust ajutiselt alates 21. septembrist ülempiiri alusel, mis vastab institutsiooni meditsiiniteenistuse arstidega kooskõlastatud paika pandud maksimaalsele isikute arvule, kes võisid iga päev hoonetes kohal viibida, et tagada tervishoiuprotokollide soovitatav toime. Institutsiooni hoonetesse pääsemise varasem kord, mis oli piiratud ainult kohtuistungite ja nõupidamiste korraldamisega, tuli siiski taaskehtestada 26. oktoobril Luksemburgis tervishoiulukorra halvenemise tõttu.

16

14

C | Ülevaade kohtu tegevusest pandeemia ajal

Kohtu õigusemõistmisalase tegevuse jätkamiseks pandeemia ajal võeti meetmeid, et tagada Euroopa õigusemõistmise hea toimimine, aga ka selleks, et jätkata liidu kodanike teavitamist nende õigustest ja Euroopa kohtute tegevusest. Arendades süsteemi, mis võimaldas pakkuda võimalust esineda kohtus kaugühenduse teel, pakkudes sünkroontõlke võimalust, või institutsioonisisese ja -välise teavitamistegevuse kaudu, näitas kohus üles initsiatiivi ja kohanemisvõimet. Kuna sisenemine institutsiooni hoonetesse oli võimatu ja hiljem allutatud rangetele tervishoiureeglitele, muutusid üldsuse ja kutsealainimeste tavapärase külastustegevus ning raamatukogu teostega kohapeal tutvumine vältimatult harvemaks, ent sellele leiti alternatiive.

252
kohtuistungit

Kohtuistungid
videokonverentsi teel
(25. maist kuni
22. detsembrini)

Kokku peeti ajavahemikus 25. maist kuni 22. detsembrini 2020 252 kohtuistungit suuliste seisukohtade ärakuulamiseks (mis võisid puudutada mitut sama kohtukoosseisu menetletavat kohtuasja). Nendest olid 40 Euroopa Kohtu istungit, millel pooled (üks kuni neli) osalesid distantsilt videokonverentsi teel, ja 38 Üldkohtu istungit, millel pooled (üks kuni kolm) osalesid kaugühenduse teel.

Ka institutsiooni tegevus ja haldustegevus ei katkenud: ajavahemikus 2020. aasta märtsist detsembrini saabus institutsiooni mitu uut liiget. Uue Prantsuse kohtujuristi Jean Richard de la Touri ametisse astumisel toimus uuendus: ta andis nimelt ametivande kaugühenduse teel, ekraanide vahendusel, presidendi Lenaerts, peakohtujuristi Szpunari ja kohtusekretäri Calot Escobari osalusel. Hiljem oli võimalik kohtus kohapeal ametivanne anda Kreeka kohtujuristil Athanasios Rantosel 10. septembril, Euroopa Kohtu Tšehhi kohtunikul Jan Passeril ning Euroopa Kohtu Läti kohtunikul Ineta Ziemeļe 6. oktoobril, kohaldades alati vajalikke tervisekaitsemeetmeid.

40
Euroopa Kohtus

38
Üldkohtus

Alates märtsist tuli institutsiooni kõikidel teenistustel kohandada sisesuhtluse viise. Meeskonnad kohtusid ja jätkasid kaugtööd videokonverentsi teel. Nii korraldati **nädalas** keskmiselt üle **150 video- või audiokonverentsi** institutsioonisiseste ja institutsioonidevaheliste koosolekute pidamiseks.

Mis puudutab institutsiooniväliselt suhtlust, siis kohus viis distantsilt ellu rea meetmeid tänu sotsiaalvõrgustiku ja tehnoloogiliste vahendite kasutamisele, et jõuda nii sihtrühmade või kutsealainimesteni kui ka laia üldsuseni ning et tema lahendid nõuetekohaselt avalikustataks ([vt lk 76](#)).

Aasta jooksul korraldas kohus ka **29 protokollilist sündmust**, mis toimusid kohapeal, järgides eriti rangeid nõudeid, 5 ametlikku visiiti ja **5 pidulikku kohtuistungit**. Nende ürituste raames külastas kohut 171 liikmesriigi kohtunikku. Kui suurem osa nendest külastustest toimus enne koroonaviiruse leviku vastu võitlemise tõttu juurdepääsupiirangute kehtestamist, oli kohtul aeg-ajalt võimalik korraldada teatavaid olulisi üritusi (Euroopa Prokuratuuri liikmete ametivande andmine 28. septembril, kohtunike Ineta Ziemele ja Jan Passeri ametisse astumise pidulik kohtuistung 6. oktoobril), mille läbiviimist tuli tervishoiupiiranguid arvestades kohandada.

Lõpetuseks, institutsiooni liikmed ja töötajad võivad arvestada raamatukogu kogudega, kus on **285 000 köidet** (millest 155 000 teost peamiselt Euroopa Liidu õiguse kohta), üle **6300 e-raamatu**, **490 paberkandjal perioodikaväljaande abonementi** ning mitusada elektroonilist perioodikaväljaannet, mis on kättesaadavad andmebaaside kaudu (üle saja). Kohtupraktika avaldamise raames avaldati 2020. aastal kohtulahendite kogumikus 35 019 dokumenti. Alates 13. märtsist 2020 võttis teabelett kasutusele erinevaid vahendeid dokumentatsiooniresursside distantsilt kasutamiseks, et kompenseerida lugemissaali kasutajatele sulgemist (159 digiteerimist taotluse alusel ja 724 Biblio-drive'i kaudu, mis on teoste laenutamise ja tagastamise iseseisev seade, laenutatud teost).

150
video- või
audiokonverentsi
nädalas

29
protokollilist
sündmust

5
pidulikku
kohtuistungit

Kaugühenduse teel peetud kohtuistungid suuliste seisukohtade ärakuulamiseks

Vastuseks liikmesriikide kehtestatud reisi piirangutele lõi institutsioon videokonverentsi süsteemi, mis võimaldab mitmekeelsust järgides poolte esindajatel, kellel ei ole võimalik Luksemburgi kohale tulla, erandkorras osaleda kohtuistungil kaugühenduse teel. Kaks selle süsteemi kasutajat jagavad oma sellekohast kogemust.

Kohtus kaugühenduse teel esinemine

Euroopa Kohtu menetlustes Läti Vabariiki esindava valitsuse esindaja Viktorija Soņeca (direktor, Läti Vabariigi Justiitsministeerium) meenutus

„Mul on au jagada Euroopa Liidu Kohtu palvel oma kogemust videokonverentsi kasutamise kohta suuliste seisukohtade ärakuulamiseks korraldatavate Euroopa Kohtu istungite raames ja jagada oma muljeid selle süsteemi kohta.

Kõigepealt tuleb toonitada, et digiüleminek sai Euroopa Liidus alguse ammu enne 2020. aastat. Sellegipoolest ei lähe see aasta ajalukku mitte ainult COVID-19 ja selle tagajärgede tõttu, vaid ka tänu pöördle digitaliseerimise valdkonnas ja videokonverentsi kasutamisele Euroopa Liidu Kohtu istungitel.

Seda seetõttu, et samas kui loetelu COVID-19 negatiivsetest tagajärgedest on pikk, lihtsustas pandeemia digioskuste omandamist ja kiirendas digilahenduste rakendamist igapäevaelus. Selleks hakkasid ettevõtjad, institutsioonid ja üksikisikud kasutama digilahendusi, et muuta paremaks oma igapäevane elu, töötada paremini ja tõhusamalt ning parandada suhtlust liikmesriigi kohtute ja Euroopa Liidu Kohtuga.

2020. aastal oli liikmesriikidel ja Euroopa Liidu Kohtu pooleliolevate menetluste pooltel võimalik osaleda Euroopa Kohtu istungitel suuliste seisukohtade ärakuulamiseks videokonverentsi teel. Tänu sellele tehnoloogiale oli liikmesriikidel ja pooltel võimalik kohtuistungitel väljendada oma seisukohta ja vastata mitte ainult Euroopa Liidu Kohtu esitatud küsimustele, vaid ka teiste poolte ja liikmesriikide küsimustele ja märkustele. Nagu ka kohapeal toimival kohtuistungil, on videokonverentsi käigus tagatud suuline tõlge, mis on tehtud võimalikuks tänu tõlkide tohutu suurele hulgale tööle, et anda sünkroontõlke abil edasi kohtuistungitel väljendatud, et kõikidel osalejatel oleks võimalik öeldut mõista.

Suuliste seisukohtade ärakuulamiseks korraldatavate kohtuistungite toimimise viis ei ole muutunud, välja arvatud see, et liikmesriikide esindajad ja poolte esindajad võivad jääda oma riiki ja osaleda kaugühenduse teel. Sellise võimalusega kaasneb mõistagi hulk eeliseid, nagu mugavus, ohutus ja reisivajaduse äralangemisega kokkuhoitud aeg, ning hulk puudusi, nagu võimatus kogeda Euroopa Liidu Kohtu õhkkonda, mis on suurepärase kogemus, mis saadakse iga kord, kui sisenetakse Euroopa Liidu Kohtu kohtuistungite saali, et seal kohapeal kohtu ees esineda.

Olgu rõhutatud, et sellega, et Euroopa Liidu Kohus tegi võimalikuks videokonverentsi kasutamise kohtuistungite pidamiseks, näitas ta oma suutlikkust olukorraga kohaneda, ning et menetlused peavad jätkuma vaatamata tervishoiukriisile.“

Suulise kaugtõlke uued väljakutsed

Vabakutselise konverentsitõlgi Ignasi Vancells Mora meenutus

Kohtuistungite pidamine, millel mõned pooled osalesid kaugühenduse teel, avaldas olulist mõju tõlkide tööle.

Kohtus regulaarselt töötav vabakutseline tõlk hispaania kabiinist selgitab, mida tähendas tõlgina töötamine Euroopa institutsioonides ja täpsemalt kohtus 2020. aastal.

„2020 oli kõigi jaoks ebatavaline. Tõlkidele tõi pandeemia kõigepealt kaasa tegevuse täieliku seiskumise eelkõige rahvusvaheliste koosolekute tühistamise tõttu. Tegevuse jätkudes olid töötingimused täiesti teistsugused. Vabakutselistel tõlkidel tekitas see uus „normaalsus“ palju küsimusi: kuidas reisi piiranguid arvestades reisida ja kuidas töötada heades tervishoiu- ja tehnilistes tingimustes? Videokonverents, mis võimaldas nüüd korraldada veebikoosolekuid, tekitas palju mureküsimusi seoses kaugühenduste usaldusväärsuse ja helikvaliteediga, mis sageli ei ole saali omaga samaväärne. Kõnelejatest arusaamiseks on vaja pingutada kaks korda rohkem ja väsimus tuleb kiiremini kui varem.

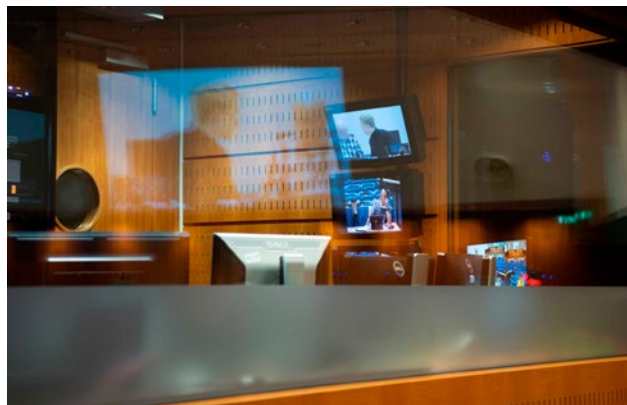
Leian siiski, et kohtus on kaugühendus kohtuistungite käigus üldiselt hea kvaliteediga. Igal ajal optimaalse kvaliteedi tagamine on küll võimatu, kuid minu arvates on kõik tehtud selle saavutamiseks, näiteks tänu tõlkidega eelnevalt tehtud testidele. Lisaks on suurepärase teavitustöö, mis tehakse poolte ja tõlkide uue töökorraldusega seotud muutustest ja vajalikest ettevalmistustest eelnevalt teavitamiseks. Vabakutselisi tõlke teavitatakse nendest selgelt juba lepingu sõlmimisel.

Institutsioon on teinud märkimisväärsed pingutusi, et tagada võimalikult heade töötingimuste säilimine. Mulle avaldas muljet tervishoiu meetmete tõsidus ja rangus: lisaks tavapärastele meetmetele ei jaga tõlgi asju (sülearvutid, kuularid) ega ruume.

Me ei jaga isegi enam kabiini ning nüüd on palju keerulisem oma kolleegidega suhelda või lihtsalt kuulda nende tõlget. See võib olla takistuseks meie kasutatava terminoloogia ühtsusele. Peame omavahel enne kokku leppima. Mõne raskusega (terminoloogiaküsimus, tehniline probleem jne) silmitsi seistes on keerulisem tõlkimise ajal üksteist aidata. Teatud küsimuste puhul suhtleme žestidega, teiste puhul mobiiltelefoni või kiirsõnumite teel.

Seda konteksti arvestades on kohtuistungite ettevalmistamine äärmiselt oluline ning kohus on muide ainus institutsioon, kus konverentsitõlgi pühendavad sellele terve tööpäeva, nagu ka koosseisulised tõlgi. Selles suhtes ei märganud ma alates pandeemia algusest peaaegu mingit erinevust. Meie kolleegid on ikka sama kättesaadavad, isegi kui e-kirju ja SMS-e kasutatakse võib-olla rohkem ja mitteametlikke koridorivestlusi enam ei ole.

Usun, et algul tekkis paljudel hirm, kui nad prognoosisid tagajärgi, mida pandeemia võib meie kutsealale tekitada. Ent kui esimese hetke ehmatusel oli üle saadud, otsiti lahendusi ning me kohanesime, et raskest olukorrast välja tulla.“

Suhted üldsusega

Dialoog õigusteadlaste ja üldsusega jätkus 2020. aastal. Samal ajal kui tavapärase kanalite kasutus jätkus, hoogustus virtuaalne dialoog eelkõige tänu videokonverentsi teenustele ja sotsiaalvõrgustiku platvormidele.

127
küllastajate gruppi

st
3729
inimest

21
virtuaalset küllastust

st
798
inimest

Kommunikatsiooni direktoraat kasutas endiselt traditsioonilisi suhtlusvahendeid, kuid rõhku pandi sotsiaalmeedia suuremale kasutamisele. Ajavahemikus **16. märtsist kuni 22. detsembrini 2020** avaldati **142 pressiteadet**. Kohtu Twitteri ja LinkedIni (prantsus- ja ingliskeelseid) kontosid kasutati kohtu uudistest teavitamiseks: jälgijate teavitamiseks **saadeti Twitteri kaudu 668 sõnumit**. Need sõnumid saadeti eeskätt selleks, et juhtida tähelepanu järgmisel nädalal käsitletavatele peamistele kohtuasjadele, ning teiseks pressiteadetest teadaandmiseks.

Küllastuste korraldamine on kohtu jaoks oluline tegevus avatuse ja teadmiste levitamise poliitika raames mitte ainult õigusvaldkonna spetsialistidele ja õigusteaduse üliõpilastele, vaid ka Euroopa kodanikele. 2020. aasta märtsis kehtestatud tervishoiumeetmed takistasid küllastuste korraldamist ja küllastajate vastuvõtmist. Kuigi üldarvud – **127 gruppi** ja kokku **3729 küllastajat** – on tahes-tahtmata eelnevate aastate tulemustest väiksemad (18 099 inimest 2019. aastal), leidis kohus veel kord uusi viise oma hoonete ja tegevuse tutvustamiseks distantsilt. Näiteks pakkus ta digiplatvormidel kohtumisi kohtu töötajatega, mille tulemusel oli võimalik [kohtupalee hoonekompleksi virtuaalne küllastus](#), ning kaks päeva kestnud individualiseeritud **veebinare**, millel osalesid kohtu liikmed, õigusnõunikud ja ametnikud. Need veebinarid võimaldasid **21 virtuaalse küllastuse** käigus **798 inimesel** esitlustest osa saada.

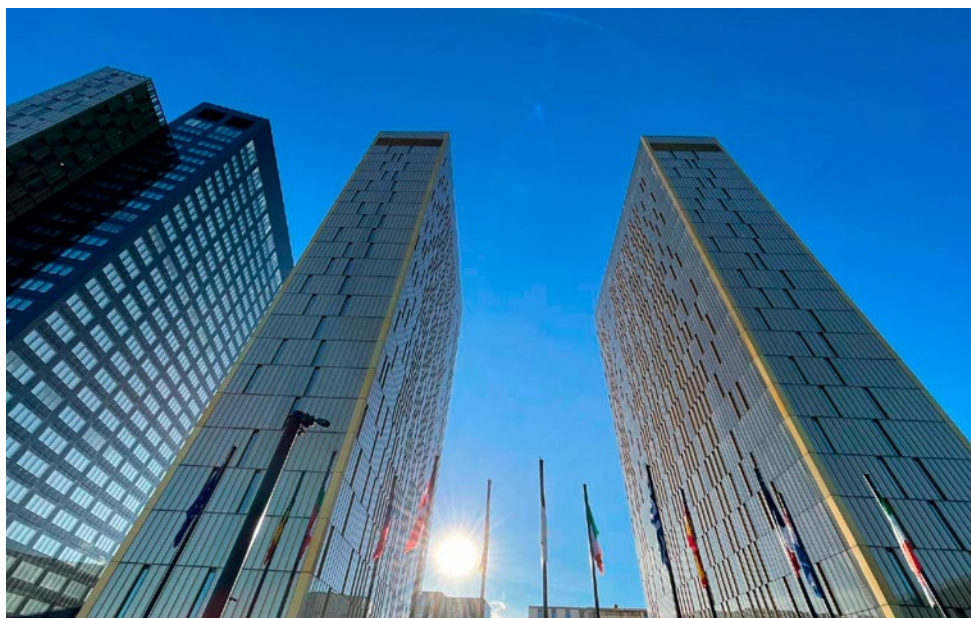

Kohus edastas kommunikatsiooni direktoraadi vahendusel **173 pressiteadet** (kokku **2292 keeleversiooni**), et teavitada kutsealainimesi ja üldsust (meililistides registreerunud **3366 adressaati**) oma lahenditest, kuid ka institutsiooniga seotud märkimisväärtetest sündmustest. Veebilehte curia.europa.eu külastati enam kui **6,6 miljonit korda** ja **tutvuti üle 27 miljoni leheküljega**.

Institutsioon on endiselt aktiivne sotsiaalvõrgustikes, kus ta edastas **702 säutsu Twitteris** oma kahe konto kaudu – üks prantsuskeelne ja teine ingliskeelne. **273 sõnumit** avaldati ka **LinkedInis**.

Arvestades, et selliseid kohapeal toimuvaid kohtumisi nagu iga-aastased lahtiste uste päevad ei olnud võimalik korraldada, otsustati kasutada sotsiaalmeedia pakutavaid võimalusi, et tutvustada kohtu toimimist publikule üle maailma. Selleks korraldati **kolm virtuaalset üritust** ainult sotsiaalmeedias, et tähistada **Euroopa päeva** (9. mai), **Euroopa õigusemõistmise päeva** (24. oktoober) ja **Euroopa Kohtu asutamise aastapäeva** (4. detsember): kohtuotsuste esitlused, animatsioonid kohtupraktika teatavate teemade kohta, küsimused-vastused. Muu hulgas tänu nendele üritustele kasvas kohtu jälgijate arv aasta jooksul pidevalt, ületades **90 000 jälgijat LinkedInis** ja **100 000 jälgijat Twitteris**. Nendel kolmel üritusel oli **Twitteris** kokku **1 713 000 vaatamist** (st mitu korda kasutajad säutsu nägid) ja **LinkedInis 258 000**.

Samal ajal korraldati ajakirjanikele **veebipõhiseid infotunde**, mis on pühendatud menetlustega seotud uudistele. 11 infotundi töid kokku **94 ajakirjanikku**.

avaldati
173
pressiteadet

ehk
2292
keeleversiooni

avaldati
702
sõnumit Twitteri
kaudu ja

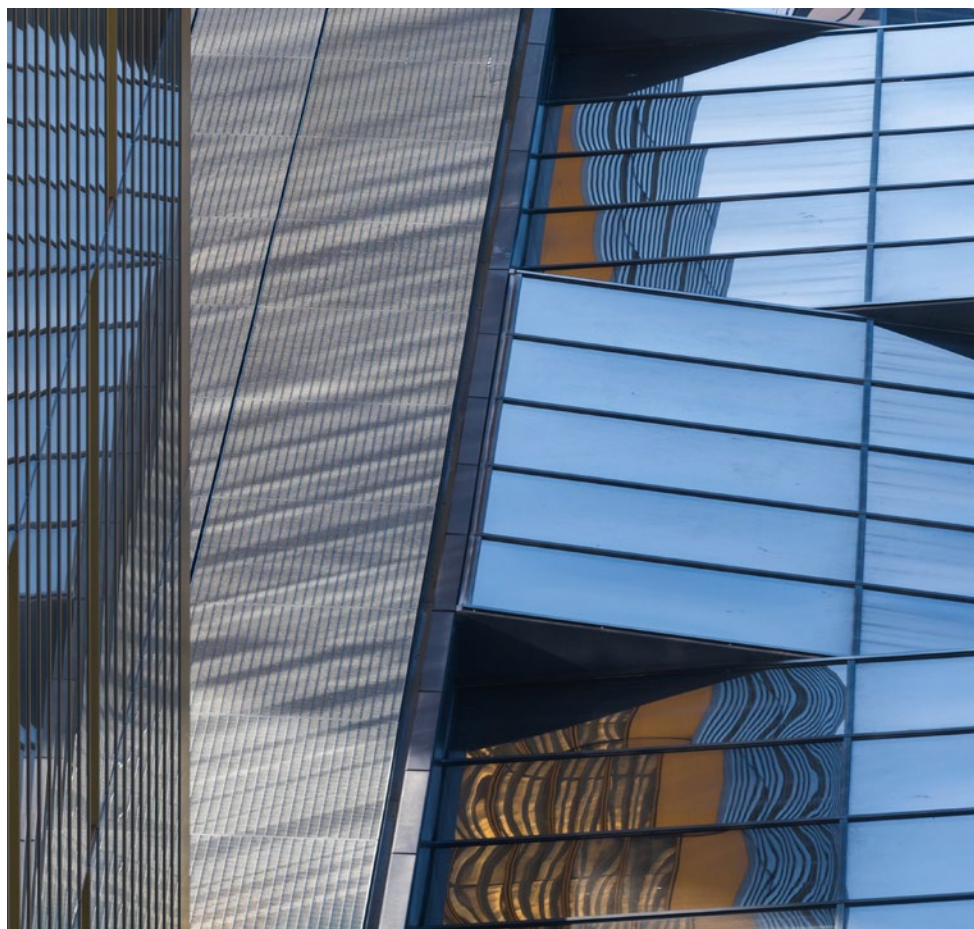
273
sõnumit LinkedInis

17 174

teabenõuet
kodanikelt

Vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele võimaldas kohus **103** taotluse raames **tutvuda oma haldusdokumentidega** ja **ajalooarhiiviga**. Kohus vastas ka kodanikelt saadud **17 174 teabenõudele** poolleiolevate kohtuasjade või kohtupraktika, kohtu töö või pädevuse kohta.

Lõpetuseks, 2017. aasta märtsis Rooma lepingute 60. aastapäeva puhul loodud Euroopa Liidu kohtute võrgustik, mis ühendab liikmesriikide konstitutsioonikohtuid ja kõrgeimaid kohtuid, kohtus mitu korda videokonverentsi teel kahes temaatilises rühmas „Innovatsioon“ ja „Õigusterminoloogia“. Need kohtumised andsid võimaluse vahetada teavet uute tehnoloogiate kasutamise kohta kohtutegevuse toetamiseks ning jagada tõlkeressursse, mida liikmesriigi kohtud võivad kasutada.

Mitmekeelsuse peadirektoraadi panus institutsiooni tegevuse järjepidevuse tagamisel

Thierry Lefèvre, mitmekeelsuse peadirektor

Mitmekeelsus on Euroopa Liidu Kohtu menetluste toimimisel keskse tähtsusega. Kui see nii ei oleks, ei oleks kodanikul juurdepääsu Euroopa õigusemõistmisele ega kohtupraktikale, mis ometi tekitab õigusi ja kohustusi. Tervishoiukriisi järsu tekkimise olukorras pidi mitmekeelsuse peadirektoraat seega täitma talle usaldatud ülesandeid, tagades töötajate ohutuse.

Konkreetselt, kuigi pandeemia arenes, kulgesid aasta esimesed kuud probleemideta. Veebruari lõpus käivitas mitmekeelsuse peadirektoraat oma kriisiüksuse tegevuse ning kavandas tegevuse järjepidevuse kavade rakendamist tihedas koostöös kohtu teiste osakondade ning kohtunike ja kohtujuristide kabinettidega.

13. märtsil ehk kolm päeva enne üleriigiliste liikumispiirangute kehtestamist teavitati kogu personali sellest, et neid kohtu hoonetesse ei lubata. Esmatähtsaks sai kolleegide tervise kaitse ja viiruse leviku tõkestamine. Pärast nende kahe eesmärgi saavutamist keskendus mitmekeelsuse peadirektoraat oma tegevuses teenuse järjepidevusele. Algul tuli olla osav ja loominguline, et hallata kriisi spetsiifilisi aspekte, hiljem tuli olla vastupidav, arvestades kriisi ettenägematut ja siiani veel teadmata kestust.

Mis puudutab konkreetselt kirjalikku õigustõlget, siis võeti liikumispiirangute esimeses etapis ja kui olukord seda põhjendas nii ühiste kui ka individuaalsete eesmärkide puhul arvesse peadirektoraadi töötajate isiklikku olukorda (eraldatus, lapsed kodus jne). Üldise kriisi kontekstis kompenseeris võimsuse ajutise languse tõlkenõudluse vähenemine. Hiljem võimaldasid korralduslikud meetmed ja igäihe pühendumus koos järjepidevast uutest tehnoloogiatesse ja optimaalsesse hankesse investeerimisest saadud kasuga taastada tootmisvõimsuse, mistõttu teenuste järjepidevus kunagi ohtu ei sattunud.

Suulise tõlke puhul tõusis järjepidevuse küsimus teisiti. Nimelt tuli kohtuistungid tühistada või edasi lükata 25. maist hilisemale ajale. Ajavahemikku 13. märtsist kuni 25. maini kasutati seega, et luua kohtuistungeid käsitlev protokoll, mis tagaks kõikide osaliste terviseohutuse, näiteks lubades tõlkekabiinis korraga viibida ainult ühel tõlgil. Kuna poolte esindajatel olid jätkuvalt reisimisraskused, loodi süsteem, mille kohaselt oli kohtuistungitel võimalik osaleda kaugühenduse teel ja mis võimaldas vältida istungite edasilükkamist. See uuendus oli suur tehniline, kognitiivne ja korralduslik väljakutse, millega edukalt hakkama saadi (vt lk 15 ja 74–76). Lõpuks, suulise tõlke teenistus kohanes ka kohtuistungite katkestamisega, pühendudes mitmesugustele ülesannetele, mis on seotud kutsealase koolituse ja täiendõppega (keelekursused, suulise tõlke harjutamine ja keeõppega seotud vahetus veebis), ning tõlgi elukutse edendamisele õiguse valdkonnas (veebinarid ja keele moodulid).

Mitmekeelsuse peadirektoraat tugines kirjaliku ja suulise tõlke teenuste järjepidevuse tagamiseks seega oma töötajate pühendumusele ja vastutustundele, vastastikusele abistamisele ja uute tehnoloogiate otsustavale panusele.

Lõpuks, mitmekeelsuse peadirektoraadi kohanemisvõimet ilmestas dokumendivoogude elektroonilistele alustele viimine, veebikoolituste ja -koosolekute korraldamine, muu hulgas selleks, et säilitada teatav sõbralik õhustik ja sotsiaalne side, mis on kõigi healuks hädavajalik, ning peadirektori e-kirjade või infolehtede abil regulaarse teavitamise poliitika.

Tulemus on tehtud pingutuste vääriline. Nimelt sai 2020. aastal tänu kõikide asjaosaliste pingutusele suuline tõlge kavandatud kohtuistungitel tagatud ja vajalik kirjalik tõlge tehtud; täielik mitmekeelsus nii õigussubjektide kui ka kodanike huvides sai meie kõigi jaoks erakorraliselt keerulisel aastal tagatud peaaegu tavapärasel viisil.

Pandeemia paneb infotehnoloogia proovile

Raluca Peica, infotehnoloogia direktor

2020. aasta jääb infotehnoloogia direktoraadi jaoks reaktiivsuse ja erakorralise kohanemise aastaks, mis teeb sellest ajaloolise aasta.

Üldise kaugtöö rakendamisest alates sai põhiprioriteediks võimaldada kohtu osakondadel piirangute kontekstist hoolimata jätkata töötamist nii tõhusalt kui võimalik.

Enne seda, kui institutsioon andis 13. märtsil 2020 korralduse kodus töötada, olime juba varustanud oma tugimeeskonnad selleks, et nad saaksid vastata kõneledele kodust. Ennetavalt mitu päeva enne üldise kaugtöö otsuse vastuvõtmist kohtu kõigi töötajate jaoks töötas pool kasutajatoest juba kodus ning see võimaldas meil kontrollida, et tugiteenust oli võimalik nõuetekohaselt osutada kaugtöö vormis, ning oli valmis pakkuma tuge kasutajatele, kes pidid ootamatult töökohta muutma. Selleks et kohtu igal töötajal oleks tööjaam, mis võimaldab tal töötada kodus nagu kontoris, kiirendasime alates veebruarist käimas olnud mobiilsusprogrammi ning varustasime kõik need, kellel ei olnud veel vajalikke seadmeid.

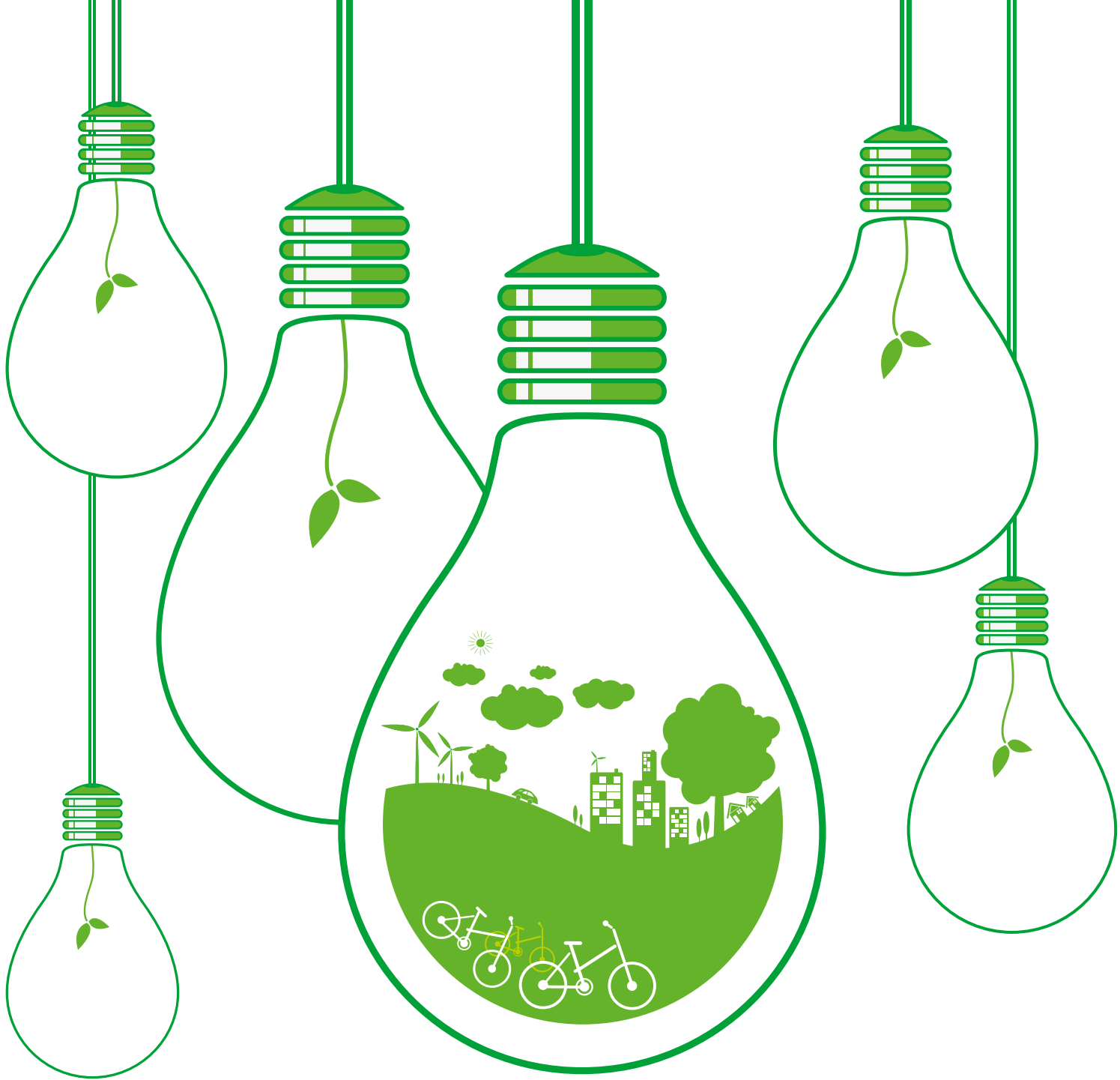
Mõni päev pärast liikumispiirangute algust kümnekordistasime oma internetiliinide võimet, et tulla toime kohtu ja välisilma vahelise ühenduse vajaduste hüppelise kasvuga. Sellega saadi hakkama tänu asjaomaste osakondade mobiliseerimisele, kes tegid kõik selleks, et see saaks tehtud äärmiselt lühikese aja jooksul.

COVID-19 kriisi ajal on meie tegevuse võtmesõnadeks olnud teabevahetus ja koostöö nii õigusemõistmisalase kui ka haldustöö puhul ning seda nii institutsiooni siseselt kui ka väljaspool institutsiooni. Kõige selgemad saavutused on uue turvalise videokonverentsiteenuse kasutuselevõtt, mis võimaldas korraldada nõupidamisi ja kodade nõupidamisi (15 nädalas) ning institutsiooni direktoraatide koosolekuid (150 nädalas). Samuti võimaldas see Euroopa Kohtul ja Üldkohtul pidada 77 kohtuistungit, millel osaleti kaugühenduse teel.

COVID-19 kriis esitas väljakutseid, kuid andis ka võimaluse kiirendada institutsioonis käimasolevat digiüleminekut. Niisiis pärast seda, kui esimeses faasis koondati meie vahendid IT-teenuste ja telekommunikatsiooni teenuste stabiilsuse tagamiseks kriisi kontekstis, jätkasime oma muid tegevusi ja projekte tavarütmis, kohandades need samas reageerimaks kriisist põhjustatud uutele vajadustele, näiteks kasutajate autonoomia suurendamine kaugtöö vahendite kasutamisel. Samuti jätkasime kriisist hoolimata oma digiülemineku tegevuskava, eelkõige kohtuasjade ühtse haldussüsteemi projekti elluviimise raames, ja tegevuse stabiilsuse programme.

2020. aasta ei olnud seega infotehnoloogia direktoraadi jaoks *status quo* säilitamise aasta, vaid kohanemise ja arengu aasta.

4

Keskkonda väärtustav institutsioon

Euroopa Liidu Kohus järgib juba mitu aastat ambitsioonikat keskkonnapoliitikat, mille eesmärk on täita kõige rangemaid kestliku arengu ja keskkonnakaitse norme.

Nagu igal aastal annab institutsioon aru kõige värskemate tema valduses olevate ehk 2019. aasta näitajate arengust. 2020. aasta omalt poolt saab olema eriline aasta üldise kaugtöö mõju seisukohast institutsiooni keskkonnamõjule. Seda kajastatakse 2021. aasta ülevaates.

Institutsiooni kinnisvaraprojektide elluviimisel ning tema kasutusse antud vahendite ja seadmete igapäevasel haldamisel arvestatakse samuti järjepideva sooviga kaitsta keskkonda, millest annab tunnistust **registreering keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis** (EMAS – Eco-Management and Audit Scheme) alates aastast 2016.

EMASi sertifitseerimine, mis on loodud Euroopa määrusega ning mis toimub organisatsioonide puhul, kes täidavad rangeid tingimusi, mis on seotud nende keskkonnapoliitika ja pingutustega keskkonnakaitse ja kestliku arengu nimel, kujutab endast seega suurt tunnistust kohtu keskkonnavalastele saavutustele ja tema keskkonnavalastele pühendumusele.

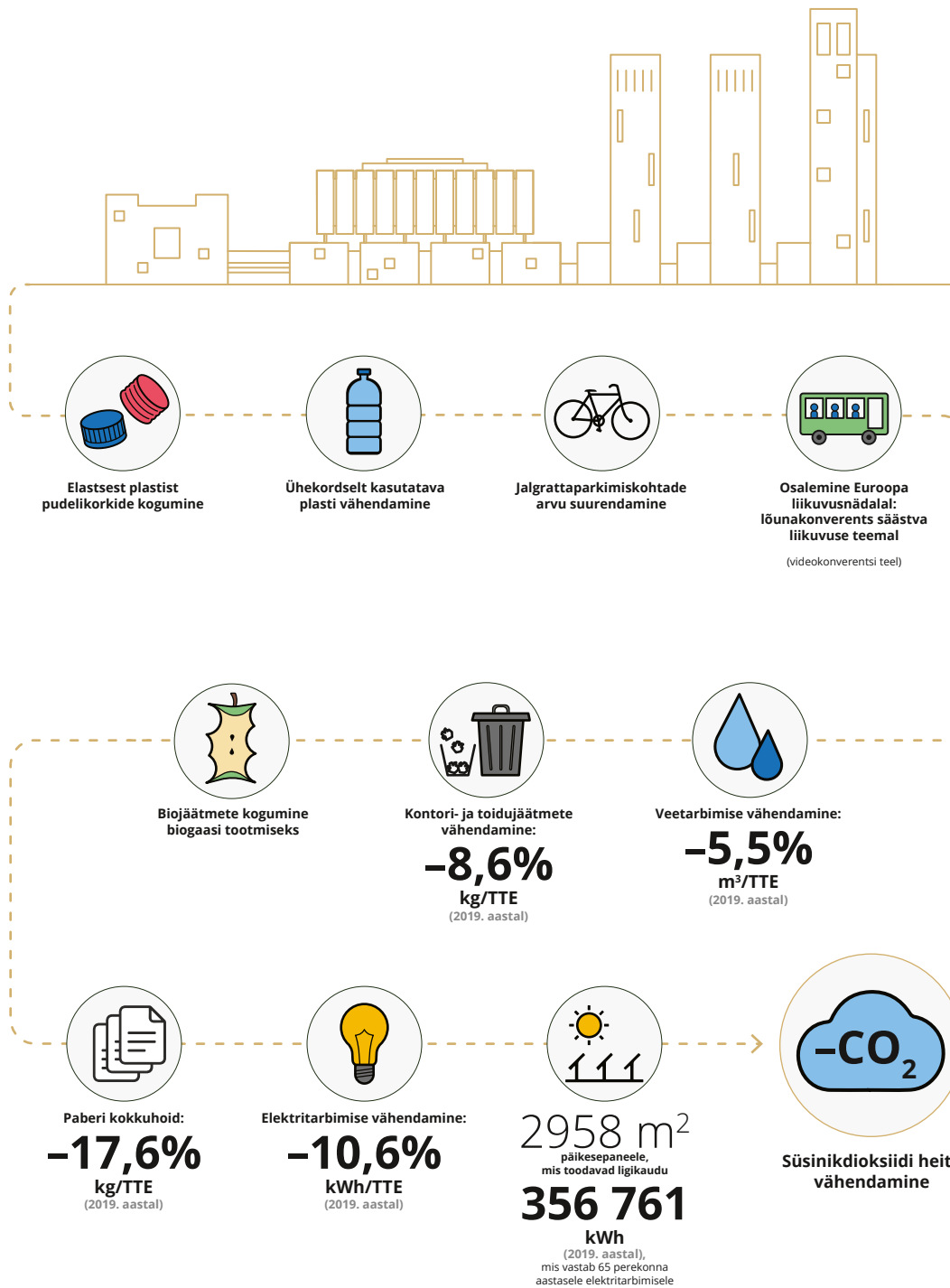
Iga-aastases keskkonnavalaruandes annab kohus üksikasjaliku ülevaate oma keskkonnategevuse tulemuslikkusest ja käimasolevatest või tulevastest keskkonnahoiu projektidest.

Kohtul on **e-õppe moodul**, mis võimaldab kõigil uutel töötajatel tutvuda oma igapäevatöö keskkonnavalaste aspektidega ja saada soovitusi keskkonnasõbralike arvuti- ja kontoriharjumuste, energia- ja veekasutuse ning prügi sorteerimise ning liikuvuse kohta.

Veel ühe konkreetse sammuna võttis kohus endale eesmärgi kaotada kohtu-, nõupidamis- ja koosolekusaalides täielikult **ühekordselt kasutatavad plastpudelid** aasta käigus: alates novembrist 2020 lõpetati nende tellimine.

Rakendusel e-Curia (vt lk 24), mis on kohtudokumentide edastamise viis poolte esindajate ja liidu kohtute vahel, on positiivne keskkonnamõju. Näiteks kui kõik menetlusedokumentid (üle 1 300 000 lehekülje), mis 2020. aastal e-Curia kaudu Euroopa Kohtule ja Üldkohtule esitati, oleks esitatud paber kandjal koos ära kirjade komplektidega, oleks see tekitanud dokumente, mis vastab ligikaudu mitmele tonnile paberile, mis oleks pealegi tulnud füüsiliselt Luksemburgi kohale toimetada.

Täistööaja ekvivalent (TTE) on ühik, mis võimaldab mõõta töölase tegevust olenemata sellest, et iga töötaja poolt nädalas töötatud tundide arv võib erinevate töökorralduse vormide tõttu olla erinev.

Vett, jäätmeid, paberit ja elektrit puudutavad **keskkonnanäitajad** vastavad 2019. aasta omadele. Erinevused on välja toodud võrdluse aluseks oleva 2015. aastaga.

5

Pilk
tulevikku

Pärast 2020. aastal institutsioonis toimunud muudatusi töötab 2021. aasta tulla aasta, mil jätkatakse käimasolevaid projekte, lõimides kodus töötamise kogemusest tulenevad uuendused, kui järk-järgult naastakse rohkem kohapealse töökorralduse juurde.

Dokumendi- ja otsusevoogude elektroonilistele alustele viimise, lihtsustamise ja ratsionaliseerimise kontekstis ootab kohtuasjade ühtse haldussüsteemi loomise projekti, mille hankemenetlus lõppes 2020. aastal, suur edasimineks seoses selle süsteemi kasutuselevõtuga, mis võimaldab oluliselt tõhusust suurendada nii kohtute kui ka kohtuasjade menetlemisega tegelevate teenistuste jaoks.

Üldise kaugtöö kogemusest saadud positiivsete aspektide üle, mida täheldati eelkõige töötajate ja osakonnajuhatajate seas läbi viidud küsitluste raames, korraldatakse kõikehõlmav arutelu ülesannete osaliselt kodust täitmise konkreetse korra kohta. Nende muudatuste puhul võetakse arvesse kaalutlusi, mis puudutavad töö- ja eraelu tasakaalu, töötajate autonoomsuse suurendamist, et parandada nii töötajate heaolu kui ka töö kvaliteeti, ning võimalusi, mis tagaksid sellega seoses töötajate ühtekuuluvuse ja nende suhte arengu institutsiooniga.

Virtuaalse kohalviibimise tehnoloogiad, mida 2020. aastal intensiivselt kasutati, on aluseks küllastajate vastuvõtuvõimaluste mitmekesistamise projektile. Projekti eesmärk on pakkuda välisküllastajatele, kellel ei ole võimalik kohut avastada põhjusel, et nad ei saa Luxembourgiga kohale tulla (eelkõige seetõttu, et nad elavad liiga kaugel, mistõttu on see ajaliselt ja rahaliselt, aga ka keskkonnamõju mõttes kulukas), küllastada virtuaalselt institutsiooni ruume, et osaleda küllastusel kaugühenduse teel. Pakutav programm hõlmab videolõike, hoonete ekskursiooni ning interaktiivseid kohtumisi institutsiooni töötajatega. Selle kaugühenduse teel korraldatavate küllastuste programmi läbi soovib institutsioon demokraatiaeesmärki arvestades pakkuda võimalikult paljudele inimestele võimalust tutvuda rolliga, mis on kohtul Euroopa institutsioonilises süsteemis, ja tema panusega liidu õiguskorda. Kõigepealt käivitatakse 2021. aastal katsetapp, mille käigus osaleb piiratud arv noorterühmi (15–18aastased), enne kui pakkumist laiendatakse ja kohandatakse muule publikule.

6

Hoiame
ühendust!

KÜLASTAGE EUROOPA KOHTU JA ÜLDKOHTU KOHTUPRAKTIKA OTSINGUPORTAALI CURIA VEEBISAIDIL:

curia.europa.eu

JÄLGIGE KOHTUPRAKTIKAT JA INSTITUTSIOONI PUUDUTAVAJD UUDISEID:

- tutvudes [pressiteadetega](https://curia.europa.eu/jcms/PressReleases) aadressil curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- tellides Euroopa Kohtu [RSS-uudisvoo](https://curia.europa.eu/jcms/RSS): curia.europa.eu/jcms/RSS
- jälgides institutsiooni Twitteri kontot: [courUEPresse](https://twitter.com/courUEPresse) või [eucourtpress](https://twitter.com/eucourtpress)
- jälgides [LinkedIni](https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice) kontot: <https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- laadides alla nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks mõeldud App CVRIA rakenduse
- tutvudes [kohtulahendite kogumikuga](https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_106308/et/): https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_106308/et/

LISATEAVE INSTITUTSIOONI TEGEVUSE KOHTA:

- tutvuge [2020. aasta aruannet](https://curia.europa.eu/jcms/AnnualReport) käsitleva veebilehega: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Aastaülevaade
 - Kohtutegevuse aastaaruanne
 - Haldusaruanne
- vaadake [videoid YouTube'is](https://www.youtube.com/)

TUTVUGE INSTITUTSIOONI DOKUMENTIDEGA:

- **ajalooarhiiv:**
curia.europa.eu/jcms/archive
- **haldusdokumendid:**
curia.europa.eu/jcms/documents

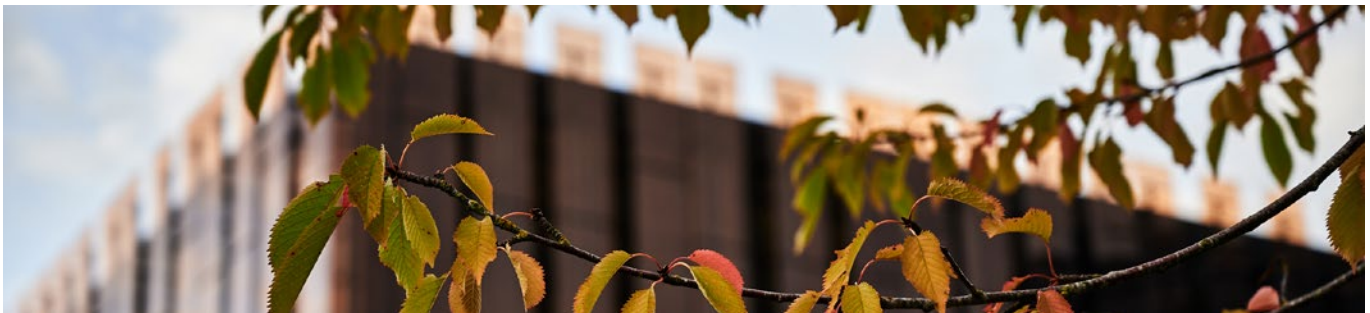
KÜLASTAGE EUROOPA LIIDU KOHUT:

- Institutsioon pakub asjast huvitatutele **külastusprogramme**, mis on välja töötatud konkreetselt iga grupi huve arvestades (kohtuistungil osalemine, hoonete või kunstiteostega tutvumine giidi saatel, õppekülastus):
curia.europa.eu/jcms/visits
- Hoonete **virtuaalne ekskursioon** annab Teile ka võimaluse hoonekompleksi kohal liikuda ja hoonetesse siseneda ilma kodust lahkumata:
https://curia.europa.eu/visit360/coj_et_2020.html

MIS TAHES TEABE SAAMISEKS INSTITUTSIOONI KOHTA:

- kirjutage meile **kontaktivormi** kaudu:
curia.europa.eu/jcms/contact

EUROOPA LIIDU KOHUS

Euroopa Kohus
L-2925 Luxembourg
Tel +352 4303-1

Üldkohus
L-2925 Luxembourg
Tel +352 4303-1

Euroopa Kohus internetis: curia.europa.eu

Käsikiri valminud märtsis 2021
Andmed esitatud seisuga 31.12.2020

Institutsioon ja tema nimel tegutsevad isikud ei võta endale vastutust ülal esitatud teabe kasutamise tagajärgede eest.

Luksemburg: Euroopa Liidu Kohus
Kommunikatsiooni direktoraat
Väljaannete ja elektroonilise meedia osakond

Fotod © Euroopa Liit, 2019–2021; Shutterstock

Allikale viitamise korral on reprodutseerimine lubatud.

Ilma autoriõiguste omaja loata on keelatud kasutada või reprodutseerida fotosid või dokumente, mille autoriõigused ei kuulu Euroopa Liidule.

Print	QD-AQ-20-101-ET-C	ISBN 978-92-829-3697-9	ISSN 2467-1304	doi:10.2862/94454
PDF	QD-AQ-20-101-ET-N	ISBN 978-92-829-3582-8	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/715894
HTML	QD-AQ-20-101-ET-Q	ISBN 978-92-829-3555-2	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/189758

EUROOPA LIIDU
KOHUS

Kommunikatsiooni direktoraat
Väljaannete ja elektroonilise meedia osakond

Aprill 2021

